

СЪДЪРЖАНИЕ

СЪДЪРЖАНИЕ

Общи въпроси към всички кандидати

Безпристрастен съд

1. Възможни мерки за ограничаване и предотвратяване заобикалянето на случайното разпределение? (съдия Андрей Георгиев)
2. Становище по предложения, споделяни от Съюза на българските адвокати, за осигуряване на случайното разпределение:

Отводи и самоотводи

1. Идентифицирате ли като проблем „масовите самоотводи“ / немотивирани откази? (съдия д-р Огнян Маладжиков, Съюз на адвокатите в България)
2. Предоставя ли действащата уредба механизъм за справяне? Нужни ли са нормативни промени – какви конкретно; ако не – как се преодолява проблемът? (съдия д-р Огнян Маладжиков)
3. Какви мерки ще предприемете, за да прекратите практиките на масови отводи? (съдия Андрей Георгиев)
4. Ще подкрепите ли законодателна промяна отказите по искания за отвод да се разглеждат от друг съдия/състав? (Съюз на адвокатите в България)
5. Вписване на определенията за отказ от отвод, заедно с исканията (обезличени), в отделен раздел на Електронния публичен регистър на отводите. (Съюз на адвокатите в България)
6. Ще подкрепите ли всеки съд да публикува на страницата си видима връзка към регистъра на отводите и проверка от Съдийската колегия за пълнота, срочност и прикачен мотивиран акт. (Съюз на адвокатите в България)

Право на участие, процесуална защита и прозрачност на процеса

1. Липса на работещ звукозапис в много съдебни зали – ще инициирате ли проверка и мерки? (Съюз на адвокатите в България)
2. Ще подкрепите ли задължителен аудио- и видеозапис на всички открити заседания и достъп на страните до записите. (Съюз на адвокатите в България)
3. Как ще решите проблема с липса на обособени съвещателни стаи за колективните състави. (Съюз на адвокатите в България)
4. Как да реагира Съдийската колегия при системно забавяне на актовете след обявяване на делото за решаване - публична статистика по съдилища и по съдии? (Съюз на адвокатите в България)
5. Как ще гарантирате, че адвокатите упражняват защитата без натиск и санкции заради процесуалните си искания - ще подкрепите ли анализ на практиката по глоби, принудително извеждане от залата и сигнали срещу адвокати. (Съюз на адвокатите в България)
6. Как ще решите проблема с това, че в много от съдилищата не се публикуват всички съдебни актове, вкл. определенията по отводи и доказателствени искания. (Съюз на адвокатите в България)

Публичност на съдилищата и професионална етика

1. Ще подкрепите ли всеки съд да публикува в раздел „Съдии“ името, длъжността, отделението и актуална снимка на всеки съдия (към 03.10.2026 г. само 2 от 181 съдилища го правят)? (Съюз на адвокатите в България)

2. Предложения:

3. Ще подкрепите ли случаен подбор на членовете на колективните състави на етичните комисии. (Съюз на адвокатите в България)

Независимост на съдебната власт и защита на съдиите от натиск

1. Позиция за съществуващата стратегия за институционална подкрепа при натиск и мерки за ефективна защита. (Асоциация на съдиите жени в България)

2. Ефективност на институционалната защита и необходима промяна (БИПИ)

3. Позволява ли Законът за защита на лицата, подаващи сигнали, съдия да сигнализира за влияние в тайното съвещание и каква защита следва да ползва? (Асоциация на съдиите жени в България)

4. Мерки за предотвратяване и отстраняване на последиците от конфликти на интереси. (съдия Андрей Георгиев)

5. Нужна ли е Стратегия за утвърждаване на професионалния интегритет на съдиите? (Асоциация на съдиите жени в България)

6. Да се възобнови ли Временната комисия по случая „Мартин Божанов – Нотариуса“: мерки за проверка и отговорност при участие в неформални кръгове за влияние. (Съюз на съдиите в България)

7. Позиция по мрежите за влияние и задкулисие; как бихте постъпили при опит да бъдете привлечени? (Асоциация на съдиите жени в България)

8. Действия на Съдийската колегия за изпълнение на „Колеви срещу България“, вкл. защита на съдиите в механизма за разследване на главния прокурор от институционален, кадрови и дисциплинарен натиск. (Съюз на съдиите в България)

Кадрова политика: конкурси, атестиране, избор на ръководители

Как бихте преодолели „неудобната истина“ за предопределени конкурсни резултати и изсветлили работата на конкурсните комисии? (Асоциация на съдиите жени в България)

По кои групи дела да се оценяват съдиите при атестация и кой критерий да има най-голяма тежест? (съдия Андрей Георгиев)

Важен ли е показателят „срочност“ за качеството и как бихте мотивирали съдиите в съдилищата със забавяне? (Асоциация на съдиите жени в България)

Бихте ли поели публичен ангажимент да не подкрепяте кадрови решения извън обявения дневен ред без доказана неотложност или без ясни, проверими и публични мотиви? (Съюз на съдиите в България)

Какви действия бихте предприели като член на ВСС, ако установите, че Съветът прилага различен стандарт към сходни кадрови случаи или че формално законосъобразна процедура се използва за необосновано предимство на определен кандидат? (Съюз на съдиите в България)

Профил и качества на бъдещите председатели на ВКС, ВАС и главният прокурор и подход при проверката за интегритет, конфликт на интереси и имущество? (Съюз на съдиите в България, БИПИ)

Натовареност, организация на работата и съдебна карта

1. Има ли слабо натоварени звена и как да се оптимизира натовареността? (съдия Андрей Георгиев)

2. Какво е необходимо да се промени и какви действия ще предприемете за:

2.1. измерване на натовареността, мерки за редуцирането ѝ (законодателни, технологични, организационни) и изравняване между съдилищата? (Съюз на съдиите в България)

Измерване на реалната натовареност

Освобождаване на съдията от ангажименти по движението на делата, когато не изискват преценка по правото

Справедливо разпределение между съдиите и съдилищата

Конкретни действия и проследяване

2.2. Какъв контрол ще въведе Съдийската колегия върху създаването и промяната на групите дела и коефициентите на натоварване? (Съюз на адвокатите в България)

Мерки за насърчаване на участието на съдиите в общите събрания. (съдия Андрей Георгиев)

Реформа на съдебната карта. (Съюз на съдиите в България)

Ресурси, материален статут и условия на труд

1. Водещи теми за материалния статут: бюджет, сгради, партньорство с другите власти, критерии за заплатите, средства за облекло, 13-та заплата, обезщетение от 20 заплати, изисквания към застраховките, програма за съдийско благополучие (стрес и прегаряне)? (Асоциация на съдиите жени в България)

2. Справедливост и предвидимост на възнагражденията (БИПИ)

3. Как да се промени възнаграждението и квалификацията на служителите? (съдия Андрей Георгиев)

4. Ще отчитате ли мнението на съдебните служители за възнагражденията, придобивките и осигуряването? (Асоциация на съдиите жени в България)

5. Норми за условия на работното място – запознат ли сте с нормите на Инспекция по труда, трудовата медицина и по безопасност на труда по темата за условия на работното място - осветеност, шум, самостоятелна площ и според Вас колко души - съдии/служители, могат да работят в кабинет от 20 кв. м? (Асоциация на съдиите жени в България)

6. Какво смятате да направите с администрацията на ВСС - адекватни ли са нейната численост и заплащане и какви мерки могат да се предприемат за повишаване качеството на работата ѝ? (съдия Андрей Георгиев)

Квалификация на съдията и участие на гражданите

1. Мерки за подобряване на квалификацията на съдиите и дейността на НИП. (съдия Андрей Георгиев)

2. Как да се стимулират подборът и мотивацията на съдебните заседатели? (съдия Андрей Георгиев)

Електронно правосъдие и информационна сигурност

1. Оценка за съответствие на информационните системи на изискванията за сигурност и как да се проверят, съответно подобрят? (съдия Андрей Георгиев)

2. Проблеми пред въвеждането на електронно правосъдие и подобряване на инструментите. (съдия Андрей Георгиев)

Оценка на ВСС и предлагана промяна

1. Становището за дейността на досегашния ВСС с примери - подкрепяно и неподкрепяно решение, по направления (Съюз на съдиите в България):

1.1. защита на независимостта на съдебната власт и нейния авторитет:

1.2. защита на съдиите от натиск (вътрешен и външен):

1.3. осигуряване на прозрачно и предвидимо кадрово развитие на съдиите:

1.4. избор на председатели на съдилища и техни заместници:

1.5. дисциплинарна отговорност на съдиите:

1.6. превенция на корупцията в органите на съдебната власт:

1.7. обезпечаване на условия на труд на съдиите и на техните осигурителни и трудови права:

1.8. измерване на натовареността и мерки за нейното редуциране (законодателни, технологични, организационни), съответно изравняване натовареността в

различните съдилища:

1.9. реформа на съдебната карта.

2. Отчетност и устойчивост на мандата на изборните членове

3. Оценка на участието на ВСС в Европейската мрежа на съдебните съвети.

4. Оценка на начина на вземане на решения в настоящия ВСС и предлагана промяна. (Съюз на съдиите в България)

5. Известни модели на съдебни системи в ЕС с потенциал да се въведат в България. (Асоциация на съдиите жени в България)

6. Как бихте постъпили, ако концепцията Ви стане неосъществима в следващия ВСС? (Съюз на съдиите в България)

Личност на кандидата

1. Постигнали ли сте професионалните си цели и към какво бихте се стремили, ако не бъдете избран? (Асоциация на съдиите жени в България)

2. Допускали ли сте професионална грешка и как процедирахте? (Асоциация на съдиите жени в България)

3. Най-значимото Ви лично действие за съдийската независимост. (Асоциация на съдиите жени в България)

Персонални въпроси

Въпроси на Съюза на адвокатите в България

1. Определяте необоснования отвод като етичен проблем и предлагате ВСС да подпомага съдията при преценката на непристрастността. Как ще гарантирате, че искане за отвод от страна или адвокат няма да се третира като злоупотреба с права?

2. Как следва да се реши проблемът с необоснованите откази за отвод?

3. Справката на Инспектората сочи обезщетения за забавено правосъдие по седем заявления за дела, по които сте докладчик. Какви изводи правите?

Въпроси на Съюза на съдиите в България

1. Конкретни мерки за изграждане на механизъм за ранно установяване на рисковите фактори, периодична оценка на въздействието на натовареността и своевременно подкрепа?

2. Какви следва да бъдат гаранциите, че механизмът по т. 1 няма да се превърне в допълнителна форма за наблюдение оценяване на отделния съдия?

3. Необходим ли е непосредствен ангажимент от ВСС за осигуряване на независима и поверителна професионална и психологическа подкрепа, предприемане на организационни мерки при установена прекомерна натовареност?

Въпроси на Български институт за правни инициативи (БИПИ)

1. При разработването на представената от Вас концепция използвал ли сте система за генеративен изкуствен интелект или софтуер, базиран на големи езикови модели?

2. Професионална среда за поставяне на проблем, подкрепа и обективна обратна връзка

3. Професионална удовлетвореност на съдиите в най-ниските нива

4. Свобода на изразяване и „недобросъвестна критика“

ПРИЛОЖЕНИЕ:

Общи въпроси към всички кандидати

Встъпление

Ще обединя въпросите, касаещи непосредствено работата на съдията независимо от техния автор, ще ги обобща според свързващата ги основна тема, а при вариация на въпроси, ще посочвам под възприетия от мен акцент на съответния въпрос.

Безпристрастен съд

1. Възможни мерки за ограничаване и предотвратяване заобикалянето на случайното разпределение? (съдия Андрей Георгиев)

Смятам, че случайното разпределение осигурява формална гаранция, че конкретното дело ще бъде разрешено от съдия, равноотдалечен от страните. Не намирам обаче за оправдано фаворизирането на принципа на случайно разпределение и пренебрегване на други, значими за потребителите на услугата правосъдие ценности.

Самият закон предвижда възможност съдът да поеме за разглеждане и спорове, с които не е сезиран по реда на случайното разпределяне, но интереса на правосъдието изисква различните въпроси да бъдат едновременно обсъдени и разрешени от един съдия.

Случайното разпределение е невъзможно в съд, където правораздава един съдия било защото няма друг, било защото останалите съдии не могат да поемат делото (дългосрочно препятствие и липса на механизъм за заместване или масов отвод, например). През 2011 г. в съдебна зала страна постави на съдийската скамейка искова молба срещу мен и поиска отвод. В становището си адвокатът на насрещната страна постави резонния въпрос - ако ищецът не харесва съдията, защо ответникът, комуто законът обещава териториално удобен му съд, да загуби тази възможност. Споделям, че тази цена е неприемлива. Затова и след отводи на колеги се оказах единствения съдия, разглеждащ всички постъпващи дела на конфликтна страна.

Намирам за проблем обаче целенасочения избор на съдия. Съзнателното заобикаляне на реално постижимо случайно разпределение руши авторитета на съда и разкрива тежко нарушение. Смятам за наложително своевременното и всестранно изследване на всеки сигнал, а при установено нарушение и ангажиране на отговорността на длъжностното лице, независимо от неговия статут.

Извън целенасоченото заобикаляне на случайното разпределение внимание заслужава и разумно обоснованото съмнение в тази насока. То не е достатъчно за ангажиране на личната отговорност, но изисква пряк ангажимент за проверка, идентифициране на обстоятелства, обосноваващи съмнението и оптимизиране на процедурата по начин, предотвратяващ последващото им проявление. Смятам, че следването на такава политика ще допринесе както за усещане, че системата гарантира случайното разпределение, така и за усъвършенстване на правилата, предотвратяващо повторение на подобна ситуация.

Промяната в процента на натоварване би могло да създаде впечатление за компрометиране на обективно възможния случаен избор на съдия, а вероятно и до такъв резултат. Същевременно обаче в такъв подход виждам средство за предотвратяване на значително забавяне. Не се сещам за друга причина, която да оправдава подобно отклонение. Затова и намирам за полезно, но и смятам за достатъчно в протокола за разпределение в забележка срещу съдия с намалено разпределение да бъде посочван номер на заповедта, установяваща основанието за редуциране процента на натовареност. Публичността на тази информация позволява проследимост, което, ведно с ефективна проверка за всеки сигнал, приемам за достатъчна гаранция срещу заобикаляне на случайното разпределение.

2. Становище по предложения, споделяни от Съюза на българските адвокати, за осигуряване на случайното разпределение:

2.1. достъп на страните и адвокатите чрез ЕПЕП до пълния протокол за разпределение за всеки член на състава, вкл. изключените съдии и причините:

Намирам предложението за полезно. При нормативно утвърдено правило достъпът до този документ обезпечава дължима от системата отчетност.

2.2. публикуване в 7-дневен срок, с мотиви, на всяка заповед за изключване на съдия от разпределението, промяна на процента му на натоварване или ръчно разпределение:

Визираните в предложението обстоятелства обективно въздействат върху механизма за разпределение. Търсената гласност е оправдана, но възниква въпросът дали във всяка хипотеза на изключване е необходима нарочна заповед. Смятам, че правилата следва да очертаят хипотезите, обуславящи изключване от разпределението на съдия, чието участие е обективно невъзможно (продължителен отпуск, например).

Изключението от технологичния режим - ръчно разпределение, следва да почива на конкретни обстоятелства, предварително утвърдени от правилата. Огласените мотиви в тази насока осигуряват проверимост, поради което и са легитимна гаранция за съобразяване на принципа на случайно разпределение.

2.3. определяне на заместващия съдия при отвод/отсъствие чрез случаен подбор между всички съдии от колегията, а не със заповед на председателя:

В контекста на утвърдения принцип на случайно разпределение намирам предложението за подходящ при утвърждаване на законоустановения принцип при формиране на съдебен състав.

2.4. преместване на съдия между колегии/отделения само по предварително обявени критерии и след становище на общото събрание:

Преместването в указаните хипотези разбирам като промяна на материята, с която се занимава съдията, което предполага обособени колегии, а промяна на отделение е възможно и по организационни съображения. Съдията се нуждае от обективна гаранция за своя статут,

което включва и стабилност на служебното му положение. От тази гледна точка смятам че промяната налага съгласие от страна на съдията.

Участието на общото събрание при определяне състава на обособени отделения в съответния съд възприемам като съществено правомощие, съвместяващо от една страна стабилност на статута на отделния съдия. Промяната обаче засяга и организацията. Когато промяната касае този аспект приветствам практиката именно общото събрание на съда да се произнася по искане за промяна на колегията/отделението. В очертаната хипотеза смятам председателя на съда за обвързан от решението на общото събрание.

В случай че промяната не рефлектира върху организацията - промяната не засяга разпределението на кадровия ресурс (освобождаването място е кадрово обезпечено), не виждам практическа полза от нарочно становище на общото събрание.

2.5. Периодична ротация и публични мотиви за промените в членовете на постоянните състави във въззивните и касационните съдилища.

Не разбирам ползата от подобно предложение. Намирам за характерно при колективна дейност споделено разбиране за организация на работата и комуникацията. Смятам, че те се изграждат с времето. От тази гледна точка евентуална принудителна промяна на персоналия състав изисква допълнителни усилия и внимание, което би могло дори да затрудни работния процес.

От друга страна, характерно за колективните съдебни състави е, че освен индивидуалната работа по конкретно дело индивидуалното мнение подлежи на обсъждане с останалите членове. Това повдига съществения въпрос за координацията. При инцидента ротацията при висока натовареност такава може да се окаже изключително затруднена и да води до сериозно забавяне. Дори и да се случва през определен период от време, в рамките на прехода при обсъждане на дела, постановени в друг състав отново би се проявило неоправдано логистично затруднение.

Мотивите приемам за необходими при упражняване на властническо правомощие. По изложените съображения не намирам за оправдана принудителна промяна на членовете на постоянни състави в колективен орган, а при наличие на съгласие намирам го за достатъчно.

2.6. Ежегоден независим одит на системата за разпределение с публичен доклад (вкл. по повод доклада на работната група във ВКС, протокол № 40/05.12.2023 г.) и възможни решения.

Намирам идеята за удачна като в одита би било полезно да се отразят и оценят предприетите мерки за преодоляване на констатирани слабости в технологичното решение или приложената организация.

3. Какви правила (извън тези по чл. 30, ал. 5, т. 20 ЗСВ за заповедните дела) ще предложите за ограничаване на ръчното разпределение, изключенията и липсата на случаен подбор за всеки член на колективния състав? Правилна и законосъобразна ли е практиката на постоянните колективни състави и ще действат ли за преустановяването ѝ, евентуално кой да ги определя - председателят, общото събрание или жребий?

Вече стана дума, че изключенията от правилото за случайно разпределение на дело следва да са предварително огласени. Изключение от случайното разпределение се явява правилото на чл. 82, ал. 6 от Правилника за администрацията в съдилищата. Разгледаното

заявление за издаване на заповед за изпълнение спестява време за запознаване със случая, което оправдава и разглеждане на провокираното от издадената заповед производство от същия съдия.

Хипотези на изключение от случайното разпределение са детайлизирани и в чл. 76 ПАС, обусловени било от връзка между подлежащите на разглеждане въпроси, било по съображения за оптимизация на ресурсите, безусловно необходими за осигуряване на правосъдие в разумен срок.

Друго изключение намирам за оправдано при разделяне на производства. Случайният избор е осъществен при възлагане на делото. Понеже новото дело произтича от решението на съдия, че съвместното разглеждане на претенциите ще затрудни конкретното производство, а не произтича нито пряко, нито косвено от страната, не намирам за компрометиран принципа на случайно разпределение.

В т. 1 от настоящото очертах възприеманата от мен полза от принципа на случайно разпределение. Не го намирам за относим към членовете на колективния съдебен състав. Гарантираният от правилата достъп до безпристрастен и справедлив съд не се осигурява от случайността при подбора на съдебния състав, а отговорното отношение на неговите членове към възложената им работа. Това е възможно дори и изборът да се е оказал предизвестен поради обективната пречка за осъществяването му в описаните вече хипотези.

Не виждам с какво общото събрание би могло да допринесе за надлежно персонално структуриране на съдебен състав. Намирам персоналните качества на съдиите за ключови за обезпечаване колаборацията в колективен орган. Полезното решение предполага знание за тези обстоятелства. Не смятам за удачно колективният орган - общото събрание, да бъде ангажиран с придобиване на това знание. Жребият категорично не го осигурява. Концентрацията на преценката в лицето на председателя на съда, пряко ангажиран да осигури и подходящи условия на труд, в най-голяма степен обезпечава позитивен резултат.

Отводи и самоотводи

1. Идентифицирате ли като проблем „масовите самоотводи“ / немотивирани откази? (съдия д-р Огнян Маладжиков, Съюз на адвокатите в България)

В контекста на въпроса се налага да разгранича хипотезите на отвод.

Отводът е задължителен и то от всички съдии, ако повдигнатият спор поставя под въпрос дължимата безпристрастност - например, съдът, в който съдията правораздава, е страна в производството и съществува възможност за разглеждането му от друг равнопоставен съд.

Намирам за системен проблем обаче масовите отводи, провокирани от провокативно поведение на страна или процесуален представител, включително афиширано недоверие към съда/съдебния състав и демонстрирано злепоставяне на съдията.

Масовият отвод води до концентрация на емоционално натоварени дела у ограничен кръг от съдии. Често тези дела са съпроводени с множество процедури, ангажиращи процесуално време и вниманието на съдията. Това затруднява администрирането на останалите дела, по които страните също очакват вниманието на съдията. От друга страна, така провокираните масови отводи създават впечатление за институционална безпомощност. Вместо съдът да се противопостави авторитетно на порочното поведение, става негова жертва.

2. Предоставя ли действащата уредба механизъм за справяне? Нужни ли са нормативни промени – какви конкретно; ако не – как се преодолява проблемът? (съдия д-р Огнян Маладжиков)

На 10.03.2020 г. сезирах настоящия състав на ВСС с предложение да инициира професионален дебат дали действащата уредба предоставя механизъм за преодоляване на провокативно поведение (текстът на писмото е наличен [тук](#)). Изрично в сигнала посочих, че според практиката на дисциплинарните състави на адвокатските колегии утвърденият от Закона за адвокатурата механизъм за противодействие на поведение на адвокат, затрудняващо движението на делата или петнящо авторитета на съдебната институция, не е достатъчен.

Дисциплиниращите правомощия на съдията (чл. 100а ГПК и чл. 141, ал. 4 ГПК, например) осигуряват възможност за съдията да се противопостави на подобни практики, но предпоставка да стори това е способността му да преодолее негативното емоционално въздействие върху самия себе си. Това изисква способност за отработване на емоционална тежест и допълнително усилие, неизбежно ангажиращи внимание и време. Смятам, че когато се почувства лично засегнат или застрашен съдията вече не може да гарантира дължимата безпристрастност. В такава ситуация той дължи да се отведе.

Средство за справяне с тази ситуация виждам в умението на съдията да се абстрахира от личните нападки. Това изисква допълнителни усилия и адекватна подкрепа. На мен лично концепцията за възстановителното правосъдие и моделът на ненасилствената комуникация ми помогнаха да рационализирам подобно поведение, осигуряващо ми и ресурс да превъзмогна емоционалното обременяване.

Смятам, че експертно разработен модел за управление на конфликтни ситуации и споделяне на непосредствен опит се явяват реално средство за подкрепа.

Извън хипотезата на конфликтна страна и разгледаното впоследствие системно решение за преодоляване на ресурсоемки, но лишени от реална полза за страната процесуални искания, остава въпросът за субективното усещане у съдията доколко е в състояние да осигури безпристрастност в конкретен спор не мисля за възможно преодоляване на проблема с масовите отводи чрез нормативна промяна.

3. Какви мерки ще предприемете, за да прекратите практиките на масови отводи? (съдия Андрей Георгиев)

Освен представения в т. 2 вариант, подпомагащ формиране на умения за справяне с емоционално напрежение при провокативно поведение, намирам за удачно утвърждаване на средство за системен отпор и при искане, което не намира принципна обосновка, но неоправдано ангажира обективно ограничени ресурси.

Смятам, че поне в рамките на гражданските дела нормата на чл. 2 ГПК осигурява възможност за извод, че развитието на производство предполага наличие на законен интерес. Невъзможността такъв да бъде изведен от сезиращия документ въпреки указаната нужда от изясняване и осигурена възможност в тази насока, според мен, сочи на очевидна неоснователност на претенцията. Развитието на производство в подобна хипотеза не ползва никого, но увреждане редица легитимни интереси:

➤ ненужно ангажиране с процеса на време и внимание за ответника - участието е необходимо, за да отговаря според нормативно предписана рамка, каквато при очевидна неоснователност е изключена;

➤ при обективно ограничения ресурс на съда ангажираното време на съда - ресурс за призоваване, отделено време в зала, писане на решение, лишава от нужното внимание останалите страни, които реално се нуждаят от него в отклонение от идентифицираната като добра практика за управление на делата с т. 105 от [Становище № 6 на КСЕС](#) - *задължение на съдията е да вземе предвид тежестта върху другите и техните нужди.*

➤ ищецът/жалбоподателят не дължи да знае правото, но изясняването му едва със съдебното решение създава риск вместо да получи дължимата защита, да пострада от собственото си незнание, заплащайки разноските на насрещната страна по спора.

Предложеният подход не застрашава достъпа до съд. Неправилната преценка от първоинстанционния съд подлежи на проверка. В случай че контролиращия съзря легитимен интерес, той може, а и следва да го посочи, обезпечавайки в крайна сметка и развитието на производството.

Извън посочените хипотези практиката разкрива затруднение при преценка на бланкетно предвиденото основание за отвод - *други обстоятелства, които пораждат основателно съмнение в неговото безпристрастие*. Намирам за необходимо и възможно в тази насока Съдийската колегия да предприеме:

- обобщаване на обстоятелствата, обосновали отводи на това основание;
- събиране мнението на участниците в съдебното производство (чрез Висшия адвокатски съвет, Съюза на юристите в България и съсловни организации на лица, осъществяващи процесуално представителство);
- анализ на идентифицираните различия;
- общите събрания на съдилищата да дадат оценка на хипотезите, (не)пораждащи съмнение;
- създаване и поддържане на публично достъпен регистър съответно на обстоятелства, изискващи отвод и обстоятелства, които не обосновават такъв;
- възлагане на етичните комисии по съдилища консултативни функции в хипотези, при които съдията среща затруднение да прецени външната гледна точка;
- изрично обсъждане на дадени отводи на това основание в рамките на атестационна процедура, анализ на причините и конкретни препоръки при констатирано затруднение при оценката.

4. Ще подкрепите ли законодателна промяна отказите по искания за отвод да се разглеждат от друг съдия/състав? (Съюз на адвокатите в България)

Намирам идеята за полезна. Неангажиран с конкретния случай съдия, е в състояние да осигури наложителната в случая странична гледна точка и да гарантира, че спорът ще бъде разрешен от безпристрастен съд.

5. Вписване на определенията за отказ от отвод, заедно с исканията (обезличени), в отделен раздел на Електронния публичен регистър на отводите. (Съюз на адвокатите в България)

Не разбирам ползата от подобен подход. Изглежда да цели публичност на съдийската преценка, но не се ориентирам с какво тази публичност ще допринесе за гарантиране безпристрастността на съда.

6. Ще подкрепите ли всеки съд да публикува на страницата си видима връзка към регистъра на отводите и проверка от Съдийската колегия за пълнота, срочност и прикачен мотивиран акт. (Съюз на адвокатите в България)

Намирам за полезно при отчетността на съдилищата информация за свършената работа. Отводът създава пречка пред правораздаването, която изисква своето внимание, но не оправдава търсената с предложението публичност.

Право на участие, процесуална защита и прозрачност на процеса

1. Липса на работещ звукозапис в много съдебни зали – ще инициирате ли проверка и мерки? (Съюз на адвокатите в България)

Законът предписва звукозапис на съдебното производство по граждански дела при наличие на техническа възможност - чл. 150, ал. 4 от Гражданския процесуален кодекс. Техническата възможност предполага ресурсна обезпеченост. Намирам звукозаписа за полезен при осигуряване прозрачност на гражданския процес, поради което бих работил за осигуряването ѝ във всички съдилища. В случай че въпреки техническа възможност при граждански дела запис не се осъществява, намирам за необходимо събиране на информация за причината, която смята и за ключова при определяне на мерките. Те следва да осигурят звукозапис на извършваните процесуални действия в съдебна зала.

Доколкото Административнопроцесуалният кодекс не изключва звукозаписа на съдебното производство, по силата на чл. 144 АПК, намирам изложените съображения за относими и към тези производства.

Наказателно-процесуалният закон установява нарочен ред за документиране чрез звукозапис, а такъв не е предвиден за съдебното производство. При това положение не намирам за възможни организационни мерки и съответно за безпредметни нарочни проверки.

2. Ще подкрепите ли задължителен аудио- и видеозапис на всички открити заседания и достъп на страните до записите. (Съюз на адвокатите в България)

Досежно аудиозаписа моля съобразете отговора по предходния въпрос.

За целите на правосъдието намирам за значимо съдържанието на устното изявление в открито съдебно заседание. Видеозаписът не носи допълнителна информация, но засяга лични данни. Намирам събирането на такива за всички открити заседания за неоправдано.

Достъпът на страните до звукозаписа на протокола е гарантиран в процедурата по чл. 151 ГПК. Предвид устната форма на процесуалните действия в гражданското, а и в административното съдопроизводство и нормативно предписания ред за документирането им - писмено в протокол от съдебно заседание, не виждам легитимен интерес за разширяване на този режим.

3. Как ще решите проблема с липса на обособени съвещателни стаи за колективните състави. (Съюз на адвокатите в България)

Въпросът пряко произтича от достъпния за съответния съд сграден фонд. Липсата на съвещателни стаи за колективните състави налага съответния състав да реши къде да се събере и как да гарантира тайната на съвещанието си. Не намирам обаче подобно неудобство за пречатващо правораздавателната дейност, поради което и не бих се ангажирал с разрешаването на идентифицирания в случая проблем.

4. Как да реагира Съдийската колегия при системно забавяне на актовете след обявяване на делото за решаване - публична статистика по съдилища и по съдии? (Съюз на адвокатите в България)

Процесуалните закони предписват решаване на делата в разумен срок - чл. 13 ГПК и чл. 22, ал. 1 НПК, а чл. 127, ал. 1 АПК обвързва с разумен срок всяко искане. Същевременно законът очаква от съдията обстойно да обсъди всички доказателства по делото и доводите на страните, което обективно изисква време. Разрешаването на правния спор е пряка отговорност на съдията независимо дали правораздава сам или в съдебен състав. Бидейки ангажиран с конкретно дело обаче съдията обективно не е в състояние да обърне внимание на останалите дела, очакващи неговото внимание. Поради това смятам, че управлението на делопотока е споделена отговорност между съдията и системата. Съблюдаването на разумен срок предполага съблюдаване количеството на възлагани дела с актуалната натовареност на отделния съдия. Натовареността се нуждае от прогнозиране (осигурено и понастоящем) и управление (липсващ понастоящем аспект за осигуряване на справедливо решение в разумен срок по всички възложени дела на отделен състав.

Забавяне на множество дела е проблем, изискващ системен подход преди всичко за предотвратяването му - своевременна и адекватна на ситуацията реакция. За съществено в тази насока възприемам пряко ангажиране от страна на административния ръководител още при констатирано отклонение спрямо средното за съда. В случай че концентрацията на дела, очакващи изписване на решения/мотиви произтича от прекомерна актуална натовареност, наложително е идентифициране на желаната от съдията подкрепа и при възможност - тя да бъде предоставена. Важно е подкрепата да е в състояние да подпомогне съдията да съсредоточи вниманието си върху подлежащите на решаване дела в разумен срок, обезпечаващ и надлежно изпълнение на длъжността. Определянето на нереален срок не решава, а задълбочава проблема. От съществено значение е броят, а и естеството на споровете, очакващи решение.

В случай че въпреки поет от съдията ангажимент да навакса забавянето в разумен срок това не се случи, с оглед изискването в гражданския, а и административния процес решението да бъде постановено от съдията, разглеждал делото в последното заседание намирам за приоритетна задача това да се случи включително и с осигуряване на съдебен помощник, който да подпомогне съдията с изготвяне на проекти за забавените съдебни актове. Алтернативата делото да бъде възложено на друг съдия задълбочава проблема, особено в наказателно производство, основано на принципа на неизменност на съдебния състав. Тази ситуация обаче налага задълбочен анализ за потенциала у съдията да предотврати последващо струпване на делата.

Като крайна, но наложителна мярка практиката познава, а и аз лично споделям превъзлагането на делата. Невъзможността съдията да осигури решение и в допълнителния срок, изисква намеса на административния ръководител за предотвратяване на прекомерно забавяне за страните.

5. Как ще гарантирате, че адвокатите упражняват защитата без натиск и санкции заради процесуалните си искания - ще подкрепите ли анализ на практиката по глоби, принудително извеждане от залата и сигнали срещу адвокати. (Съюз на адвокатите в България)

Законът утвърждава уважението към личността на адвоката като принцип - чл. 29, ал. 1 ЗА. Същевременно обаче законът задължава адвоката *да упражнява съвестно своята професия и чрез своето поведение при нейното упражняване и извън нея да бъде достоен за необходимите за професията доверие и уважение* (чл. 40, ал. 1 ЗА), както и *при или по повод воденето на дела адвокатът не може да си служи със средства и похвати, които имат за цел създаване на неоправдани пречки от гледна точка на закона и на адвокатската етика* (чл. 40, ал. 4 ЗА). В този смисъл основание за санкциониране, а и принудително извеждане, възможно в гражданското и административното производство, не са процесуални искания, а са нормативно предвидено средство за осигуряване нормалния ход на съдебното заседание, когато адвокатът пренебрегва установените правила за поведение в съдебната зала. Евентуално нарушение на реда в съдебната зала съставлява неизпълнено задължение от страна на адвоката, а не зачетено от закона средство за защита интересите на представляваната от него страна.

Нормата на чл. 40, ал. 5, изр. второ ЗА задължава адвоката да разграничи своя интерес от този на представляваната от него страна. В този смисъл адвокатът, независимо от собствената си представа за правилно, дължи да се съобрази с дадените от съдия указания за надлежно протичане на съдебното заседание. Евентуално несъгласие с процедурно решение на съдията не оправдава нарушението на реда. Законът очертава средствата за защита при несъгласие със съдийска преценка.

Наложената санкция ангажира съдията да я обоснове, а и да преразгледа преразгледа глобата в качествено различна ситуация - извън съдебното заседание и от дистанция във времето. Това осигурява реална възможност за осмисляне на ситуацията включително и да признае грешка, ако установи да е допуснал такава. Преценката му подлежи и на институционален контрол, който също е реална гаранция, че правата на адвоката няма да бъдат незаконосъобразно засегнати.

Принудителното извеждане от залата е мярка, осигуряваща развитие на производството и се прилага, ако адвокатът не изпълни задължението си, произтичащо от чл.

141, ал. 4 ГПК да напусне съдебната зала. Упражнената принуда в такава хипотеза не засяга възможността адвокатът да упражни защита по делото.

На санкциониране подлежи и несъобразено с правилата изявление, независимо във формата на обективизирането му. Словесната агресия не съставлява процесуално искане, относимо към защита на легитимен интерес на представляваната страна, а недопустимо поведение. И в подобна хипотеза не виждам заплахата към надлежно упражнявана защита.

В случай че предвидените от закона правомощия се упражняват извън очертаните хипотези и контролът на преценката на съдията не се осъществява от висшестоящия съд, намирам за приложими етичните правила и установения в тази насока механизъм за защита. Дори и при порочно упражняване на правомощия обаче не разбирам как това ще възпрепятства адвоката да заяви процесуалните си искания за осигуряване на защита, за да се налага специфична гаранция в тази насока.

6. Как ще решите проблема с това, че в много от съдилищата не се публикуват всички съдебни актове, вкл. определенията по отводи и доказателствени искания. (Съюз на адвокатите в България)

Не съм сигурен, че разбирам въпроса. Всички съдебни актове, създавани в ЕИСС фигурират в електронната среда, а тяхната визуализация следва да е технически осигурена според принципа необходимост да се знае. Страните по делата и техните представители следва да имат неограничен достъп до всички актове на съда, касаещи регламентирано от процесуалния закон конкретно събитие.

Смятам, че съдията дължи да обяви становището си по поискан отвод в нарочен акт, който да е видим по съответното дело.

По доказателствено искане съдията дължи да се произнесе в очертаните от процесуалните закони процедури, но и е в правото си да прецени дали да стори това в закрито заседание или да го направи след изслушване на страните в открито заседание.

Публичност на съдилищата и професионална етика

1. Ще подкрепите ли всеки съд да публикува в раздел „Съдии“ името, длъжността, отделението и актуална снимка на всеки съдия (към 03.10.2026 г. само 2 от 181 съдилища го правят)? (Съюз на адвокатите в България)

Името, длъжността и структурата, в която съдията упражнява правораздавателна компетентност смятам за обществено значима информация. Не виждам обаче необходимост от обявяване на снимка на всеки съдия, а още по-малко - поддържане на нейната актуалност.

2. Предложения:

- a. всеки съд да публикува състава, мандата и контакт на комисията по професионална етика в 7-дневен срок от избора. (Съюз на адвокатите в България)

Намирам идеята за огласяване имената на членовете на комисията за професионална етика за полезна. Създаден от правилата механизъм за защита предполага яснота за личността на магистратите, включени в състава на комисията.

Комуникацията с комисия е орган на съответния съд следва да се осъществява по обичайния за съда ред. От тази гледна точка не намирам за необходимо нарочно посочване на информация за контакт.

Не разбирам какво визира въпросът под “мандат” на изискуемия от закона специфичен орган. Обхвата на неговата компетентност произтича от самото му наименование. Ако става дума за времевото му измерение, предвид спомагателната функция на този орган не виждам полза от огласяване на тази информация.

- b. обезличено публикуване на становищата на етичните комисии и годишна справка (брой преписки, резултат, срок).

Споделям идеята за огласяване вижданията на комисията по професионална етика, по съществото на повдигнатия въпрос. В списък с установени етични нарушения виждам от една страна възможност за превенция на подобно поведение, а от друга - за детайлизиране обхвата на Кодекса за етично поведение на българските съдии.

3. Ще подкрепите ли случаен подбор на членовете на колективните състави на етичните комисии. (Съюз на адвокатите в България)

Етичната саморегулация предпоставя разпознати от общото събрание авторитети. От друга страна, работата на етичната комисия пречатства съдията да упражнява основната си функция. Съсредоточаването на тези специфични правомощия у ограничен кръг съдии позволява и при необходимост редуциране на тяхната натовареност. Затова и от организационна гледна точка намирам за подходящ установения понастоящем режим за конституиране на етичните комисии.

Независимост на съдебната власт и защита на съдиите от натиск

1. Позиция за съществуващата стратегия за институционална подкрепа при натиск и мерки за ефективна защита. (Асоциация на съдиите жени в България)

Не ми е известно да съществува стратегия за институционална подкрепа във визираните с въпроса насоки. Представям си стратегията като документ, определящ цялостна система за защита, подход за нейното изграждане и критерии за оценка на нейната ефективност. Съдийската колегия на ВСС е приела механизъм за разглеждане на сигнали и оказване на институционална подкрепа. Той обаче е ориентиран предимно към реакция по конкретен случай, а не към изграждане на цялостна система за превенция и защита.

Според мен независимостта предпоставя безусловното ѝ зачитане. Уредената с механизма процедура е изградена върху сезиране, без да предвижда самостоятелен ред за активно установяване на случаи на натиск.

Приемам, че ефективността на защитата срещу засягане на индивидуалната, а и институционална независимост предполага най-малко:

1. превенция;
2. ранно установяване на случаите на натиск - данните за заплаха или опит за неправомерно въздействие налагат своевременна реакция без да се налага нарочно сезиране (по инициатива на СК);
3. своевременна и съразмерна на риска реакция, включително с публично оповестяване на недопустимото поведение и ясно посочване на засегнатите принципи и нарушените правила;
4. индивидуална оценка на риска за личността на съдията и неговото семейство и координация с компетентните органи при необходимост от мерки за сигурност;
5. персонална подкрепа според установените нужди, включително правна и психологическа помощ, а при необходимост - и за семейството на съдията;
6. ясно определени отговорници и срокове за действие, както и проследяване на резултатите от предприетите мерки;
7. периодичен анализ на формите на натиск, установяване на системните рискове и предприемане на мерки за тяхното ограничаване и предотвратяване.

2. Ефективност на институционалната защита и необходима промяна (БИПИ)

Оценката ми е, че наличието на стандарти, механизъм за подкрепа и отделни публични позиции не е достатъчно, за да се приеме, че защитата е ефективна. Необходимо е да се проследи дали натискът е своевременно разпознат, какви действия са предприети и дали те действително са ограничили риска за засегнатия магистрат.

Посочените във въпроса случаи трябва да бъдат разглеждани поотделно, според проверените факти и компетентността на съответните органи. Всеки сигнал от съдия за оказван върху него натиск следва да се третира за реален. Реакцията на ВСС, съответно СК не следва да се обуславя от окончателен резултат на друго производство, а да бъде осигурена своевременна институционална защита.

За всеки случай следва да има определена отговорност за последващите действия и проследяване на резултата. При данни за системни проблеми е необходим обобщен анализ и предложение за тяхното предотвратяване, съответно ограничаване.

За мен ефективността се измерва не с броя декларации и проверки, а с това дали идентифициран като участник в мрежа за влияние съдия може да продължи да изпълнява независимо функциите си и дали установените форми на натиск са преустановени.

3. Позволява ли Законът за защита на лицата, подаващи сигнали, съдия да сигнализира за влияние в тайното съвещание и каква защита следва да ползва? (Асоциация на съдиите жени в България)

Според мен средството за защита на съдия срещу упражнен спрямо него или друг член на съдебния състав нелегитимен натиск в рамките на тайното съвещание, се явява нормата на чл. 175л, ал. 1 ЗСВ. Понеже предмет на този сигнал е неправомерно поведение, то и задължението да опазва тайната на съвещанието води до ограничаване на данните в сигнала до обстоятелствата, очертаващи неправомерния, според съдията, натиск.

Досежно мерките за защита намирам за подходящи разписаните от чл. 175р ЗСВ.

4. Мерки за предотвратяване и отстраняване на последиците от конфликти на интереси. (съдия Андрей Георгиев)

Ефективното противодействие на конфликтите на интереси предполага не само установяване и санкциониране на вече проявен конфликт, а своевременно разпознаване на риска. Средство за това могат да бъдат декларацията за конкретни обстоятелства, поставящи съдията в риск от конфликт на интереси, отвод при настъпване на съответните предпоставки и предотвратяване на прякото или косвено влияние на частния интерес върху решението.

При вече настъпили последици са необходими действия за разкриване на конфликта, санкциониране на противоправното поведение и отнемане на неправомерната облага при законовите предпоставки.

Институционалният подход за противодействие на конфликта на интереси трябва да включва ясни правила, прозрачност, поверителна консултация, защита на сигнализиращите и проследяване на резултатите, при стриктно зачитане на независимостта на съда.

5. Нужна ли е Стратегия за утвърждаване на професионалния интегритет на съдиите? (Асоциация на съдиите жени в България)

Намирам идеята за актуална и полезна.

Стратегията за утвърждаване на професионалния интегритет на съдиите следва да съчетава ясни етични стандарти, практическо обучение и консултация за етична дилема в защитена среда, превенция на конфликтите на интереси, ефективна защита срещу натиск, прозрачни кадрови и управленски процедури.

Стратегията следва да насърчава личната отговорност и да осигурява институционални условия за независимо, безпристрастно и почтено правораздаване. Необходими са конкретни мерки, отговорности, срокове, ресурси и показатели за ефективност, при ясно разграничаване на етичната подкрепа от дисциплинарната отговорност и при недопускане на контрол върху независимото вътрешно убеждение при разрешаване на възложени на съдията правни спорове.

6. Да се възобнови ли Временната комисия по случая „Мартин Божанов – Нотариуса“; мерки за проверка и отговорност при участие в неформални кръгове за влияние. (Съюз на съдиите в България)

Временната комисия е събрала информация и е изготвила отчетен доклад за дейността си, но, според публично отразеното обсъждане, не е завършила възложения анализ. При тези обстоятелства работата на Временната комисия не е довършена.

Огласяването на наличната информация не замества задължението на ВСС, съответно СК да анализират данните и да предприемат необходимите действия в рамките на своята компетентност.

Намирам за наложителен задълбочен анализ в тази насока. Смятам и че участието на непосредствено ангажираните със събирането на информацията при обобщаване на данните и

техния анализ в най-голяма степен би осигурило и пълнота на анализа. Затова бих подкрепил решение за възстановяване работата на тази временна комисия.

Проверката трябва да разграничи установените факти от непотвърдените твърдения, да изясни конкретните форми на въздействие и поведението на отделните лица при осигурена възможност на засегнатите да изложат становището си и да представят относими към него доказателства. Предмет на оценка следва да бъдат не само контактите или принадлежността към неформален кръг, а конкретните зависимости, неправомерното въздействие и използването на служебни правомощия в частен интерес.

При данни за нарушение следва да бъдат сезирани компетентните органи за проверка и търсене на съответната отговорност по установения ред. Работата трябва да завърши с мотивиран доклад, публичен в допустимия от закона обхват, конкретни предложения за предотвратяване на установените зависимости и проследяване на последващите действия.

7. Позиция по мрежите за влияние и задкулисие; как бихте постъпили при опит да бъдете привлечени? (Асоциация на съдиите жени в България)

Всяка форма на влияние върху съдия, което обичайно се случва задкулисно, е недопустимо. За целия ми професионален стаж никой не се е опитвал да ми оказва влияние как да реша възложено ми дело. При такъв опит бих заявил незабавно, че поведението е недопустимо. Реакцията за последващите действия зависи от лицето, което би си позволило подобно въздействие.

8. Действия на Съдийската колегия за изпълнение на „Колеви срещу България“, вкл. защита на съдиите в механизма за разследване на главния прокурор от институционален, кадрови и дисциплинарен натиск. (Съюз на съдиите в България)

Смятам, че в рамките на ВСС Съдийската колегия може да повдигне всеки въпрос, който пречат надлежното изпълнение на функцията. В тази насока при необходима за съдията, но неосигурена от ПК логистична или организационна подкрепа не виждам пречка Съдийската колегия включително по своя инициатива, да постави въпроса пред компетентния орган (ПК/ВСС), да предприеме действията в собствените си правомощия, а и да проследи отстраняването на пречките.

При данни за използване на проверки, дисциплинарни процедури или други действия като средство за въздействие върху е необходима своевременна институционална реакция, без намеса в разследването и без създаване на имунитет срещу законосъобразно търсене на отговорност.

Подкрепата трябва да се основава на предварително ясни правила и да включва оценка на риска, поверителна комуникация, действия пред компетентните органи и проследяване на предприетите мерки. Така защитата няма да зависи от конкретния носител на функцията или от текущите отношения между органите на съдебното управление.

Кадрова политика: конкурси, атестиране, избор на ръководители

Как бихте преодолели „неудобната истина“ за предопределени конкурсни резултати и изсветлили работата на конкурсните комисии? (Асоциация на съдиите жени в България)

Намирам за ключово в тази насока преосмисляне на подхода за формиране на конкурсните комисии. Смятам, че участието на съдии с утвърден професионален и нравствен авторитет е важна предпоставка за доверие, но трябва да бъде съчетано с прозрачни правила за формиране на комисиите и проверими мотиви за решенията им.

Не намирам цифровата оценка за достатъчно информативна. Тя не трябва да замества конкретната обосновка на установените качества и сравнението между кандидатите.

Критериите и показателите за оценяване трябва да са известни предварително и да се прилагат еднакво към всички кандидати. Предлагам създаване на списък от необходими качества за заемане на конкретната длъжност. Намирам за полезна и в тази насока предложената професиограма за съответната длъжност.

Оценката следва да се основава на конкретни проявления на качествата в практиката на кандидата за кадрово израстване, установени чрез анализ на подбрани по предварителни и еднакви правила материали. Например аналитичността може да се прояви в обособяване на отделните въпроси в сложен казус, разглеждане на конкуриращи се обяснения и последователно извеждане на връзката между доказателства, факти и правни изводи.

Сравнението между кандидатите трябва да показва не само какви качества комисията е установила у всеки от тях, но и въз основа на кои конкретни факти и защо те обосновават предпочитанието към един кандидат пред друг. Работата на комисиите следва да бъде документирана, а мотивите за оценяването и класирането — достъпни в допустимия обхват.

Така обобщените оценки за „ниво на правни познания“ ще бъдат заменени или подкрепени с проверима аргументация, която позволява да се проследи как е формиран конкурсният резултат.

По кои групи дела да се оценяват съдиите при атестация и кой критерий да има най-голяма тежест? (съдия Андрей Георгиев)

Смятам, че атестирането трябва да се основава на представителна извадка от делата, разглеждани от съдията през атестационния период, която да отразява неговата специализация, различните видове производства и степента на фактическа и правна сложност. Подборът следва да се извършва по предварително определени правила, осигуряващи еднакъв подход към оценяваните съдии.

Споделям тезата, че най-голяма тежест трябва да има качеството на правораздавателната работа, така например способност да се определят съществените въпроси, да се анализират доказателствата и доводите, да се приложи обосновано правото и да се изложат ясни и последователни мотиви при спазване на процесуалните гаранции. Срочността и производителността също са съществени, но следва да се преценяват с оглед сложността на делата, натовареността и условията на работа.

Възможността самият съдия да представи актове му дават възможност да представи професионалните си постижения. Наред с тях намирам за полезен целеви анализ на отменени или изменени актове, без обаче извадката да се ограничава само до тях.

Споделям и разбирането, че резултатът от инстанционния контрол сам по себе си не е достатъчен за оценка на качеството. Необходимо е да се изследват конкретните причини за отмяната или изменението и какво те показват за работата на съдията. Така тези актове могат да допълнят оценката, без отмяната автоматично да се приравнява на професионален недостатък.

Важен ли е показателят „срочност“ за качеството и как бихте мотивирали съдиите в съдилищата със забавяне? (Асоциация на съдиите жени в България)

Смятам, че своевременното разглеждане и решаване на делата е съществена част от качеството на правораздаването. Оценката на срочността обаче трябва да отчита фактическата и правната сложност на делата, натовареността и условията на работа. Съблюдаването или неспазването на законоустановения срок следва да бъде отчетено, но само по себе си не е достатъчно за цялостна оценка на работата на съдията. При допуснато забавяне съществени са конкретните причини.

Не бих изхождал от предположението, че забавянето непременно е резултат от липса на мотивация. Първата стъпка е изясняване на причините чрез анализ на работата и разговор със съдията. Ако се установи демотивация, необходимо е да се разбере какво я поражда и какви действия биха помогнали за нейното преодоляване.

Мотивирането според мен предполага участие на съдията в намирането на решение, реална подкрепа и ясно договорени стъпки за преодоляване на забавянето. Според конкретната причина това може да включва организационни промени, колегиална помощ, обучение или психологическа подкрепа. Необходим е изпълним план с конкретни цели и периодически проследяване на напредъка. Подкрепата трябва да бъде съчетана с отговорност за изпълнението на професионалните задължения.

Бихте ли поели публичен ангажимент да не подкрепяте кадрови решения извън обявения дневен ред без доказана неотложност или без ясни, проверими и публични мотиви? (Съюз на съдиите в България)

Да, бих поел такъв **публичен ангажимент**. Кадровите решения трябва да бъдат своевременно планирани, обсъждането им — предвидимо, а подкрепата за тях — основана на ясни, проверими и публични мотиви в допустимия от закона обхват.

Бих подкрепил разглеждане на кадрови въпрос извън предварително обявения дневен ред само при доказана неотложност — конкретни обстоятелства, поради които изчакването до следващото редовно разглеждане би създавало реален риск за работата на съответния орган или да бъдат засегнати нечий законни интереси. Бих настоявал тези обстоятелства и причините за късното внасяне да бъдат изрично изложени и отразени в протокола.

Неотложността не може да замени необходимостта от достатъчна информация, възможност за съдържателно обсъждане и мотивирано решение. При липса на тези условия бих предложил отлагане и не бих подкрепил произнасянето по същество.

Какви действия бихте предприели като член на ВСС, ако установите, че Съветът прилага различен стандарт към сходни кадрови случаи или че формално законосъобразна процедура се използва за необосновано предимство на определен кандидат? (Съюз на съдиите в България)

Бих поставил въпроса открито, като посоча конкретните съпоставими случаи, приложените критерии и необоснованото различие в третирането. Бих настоявал сходните кадрови случаи да се разглеждат по еднакви критерии, а различното третиране да бъде изрично обосновано с относими обстоятелства.

Смятам, че процедурата трябва да осигурява равнопоставеност и обоснован избор, а не да служи за предварително определен резултат. Ако установя, че тя се използва за необосновано предимство на определен кандидат, бих посочил конкретните действия, чрез които се създава това предимство и бих предложил отстраняването му, включително отлагане на решението, ако е необходимо за изясняване на обстоятелствата.

При конкурентна процедура бих настоявал за съпоставка на предварително определените, относими към длъжността качества, основана на конкретни факти и за ясни мотиви защо един кандидат е предпочетен пред друг. Ако необоснованото предимство не бъде отстранено, не бих подкрепил решението и бих настоявал възраженията ми да бъдат отразени в протокола.

Профил и качества на бъдещите председатели на ВКС, ВАС и главният прокурор и подход при проверката за интегритет, конфликт на интереси и имущество? (Съюз на съдиите в България, БИПИ)

За трите длъжности бих поставил общо изискване за доказани професионална компетентност, почтеност, независимост, разсъдливост и лична отговорност. Тези качества трябва да бъдат установени чрез конкретни действия и решения в професионалния път на кандидатите, а не само чрез общи положителни характеристики.

Намирам за съществено председателите на ВКС и ВАС да разбират ролята си като „пръв сред равни“. В тази насока бих търсил авторитет, изграден чрез качеството на правораздавателната им работа, принципност и уважение към независимото убеждение на всеки съдия. Приемам за важни диалогичността, способността за аргументирано обсъждане и организирането на работата с реално участие на съдиите. Председателят трябва да създава условия за качествено правораздаване и да представлява съда, без да подменя неговия колегиален характер с лична управленска воля. Това разбиране съответства на подхода на КСЕС към ролята на съдебните председатели.

За главния прокурор бих поставил особен акцент върху професионалния и нравствения авторитет, който не произтича само от длъжността. Бих търсил способност да отстоява законосъобразност, обективност и равен стандарт, включително когато това засяга влиятелни лица или самата прокуратура. Необходими са управленска зрялост, нетърпимост към неправомерно влияние, готовност за отчетност и приемане на ефективна проверка на собственото поведение. За мен авторитетът се проявява не в демонстрацията на власт, а в последователното ѝ упражняване в законовите граници и без лични или политически зависимости. За показателни в тази насока смятам реакции в случай на натиск, при предходно

заемана административна длъжност как са използвали управленските си правомощия, как са се отнасяли към несъгласието и дали са прилагали еднакви критерии в сходни случаи. За мен способността за самокритичност и коригиране на собствено решение е признак на зрялост, а не слабост.

В проверката за интегритет, конфликт на интереси и имущество бих променил преди всичко подхода: от формално събиране на документи към съдържателна, проверяема и еднаква за всички кандидати оценка.

Бих настоявал за:

- предварително обявени критерии и обхват на проверката, приложени по един и същ начин към всички кандидати;
- оценка на интегритета чрез конкретни професионални решения и поведение — реакция при натиск, отношение към конфликтите на интереси, последователност при прилагането на критериите и използване на управленските правомощия;
- проверка на декларираните обстоятелства чрез съпоставка с достъпните по закон данни за имущество, доходи, задължения и относими връзки, включително изясняване на съществени несъответствия и промени във времето;
- проверка на всички разумно обосновани съмнения за зависимости и частни интереси;
- достатъчно време за проверка на постъпилите сигнали и възможност кандидатът да се запознае с относимите твърдения и да даде обяснения;
- мотивиран доклад, който разграничава установените факти, опроверганите твърдения и въпросите, останали неизяснени, с публичност в допустимия от закона обхват.

Смятам, че изискването за високи нравствени качества предполага мотивиран отговор на всяко съществено съмнение относно интегритета на кандидата, подкрепено с конкретни и проверими данни.

Преценката за пригодност за длъжността не се свежда до установяване на престъпление или дисциплинарно нарушение и не може да бъде заменена с констатацията, че липсва наложена санкция. Тя обаче трябва да се основава на проверени факти, обективни критерии и възможност кандидатът да се запознае с относимите данни и да даде обяснения.

Когато след надлежна проверка и обсъждане на обясненията останат съществени, обективно обосновани съмнения, те не могат да бъдат пренебрегнати при преценката дали е налице необходимото доверие за заемане на конкретната длъжност. Тежестта и значението им трябва да бъдат изрично мотивирани, без съмнението да се представя като доказана вина.

Изборът трябва да показва конкретните факти, въз основа на които ВСС е достигнал до положителния извод, че лицето притежава необходимите качества, както и защо е приел възникналите съмнения за преодолені или недостатъчни да променят тази оценка.

Натовареност, организация на работата и съдебна карта

1. Има ли слабо натоварени звена и как да се оптимизира натовареността? (съдия Андрей Георгиев)

От срещите по места оставам с впечатление, че има различно натоварени съдилища. Смятам обаче, че предпоставка за оптимизиране на натовареността е представата за реална натовареност при отчитане на спецификите на съответния съд.

2. Какво е необходимо да се промени и какви действия ще предприемете за:

2.1. измерване на натовареността, мерки за редуцирането ѝ (законодателни, технологични, организационни) и изравняване между съдилищата? (Съюз на съдиите в България)

Най-общо, натовареността се нуждае не само от измерване, а от прогнозиране и управление, анализ на работните процеси и тяхната оптимизация. Целта според мен не е еднакъв брой дела във всеки съд или при всеки съдия, а условия за качествено и своевременно правораздаване при поносима и справедливо разпределена работа.

Измерване на реалната натовареност

Смятам, че измерването трябва да отчита не само броя и вида на делата, но и фактическата и правната им сложност, обема на материалите, необходимите процесуални действия, етапа на производството и другите служебни задължения на съдията. Необходимо е да се разграничават текущо постъпващата работа, натрупаната неприключила работа и времето, необходимо за нейното извършване. Еднаквият брой дела не означава еднаква натовареност.

Бих предложил техническа и функционална оценка на възможностите за усъвършенстване на ЕИСС и пряк обмен на информация с модул „Натовареност“. Целта е относимите данни да се извличат автоматизирано от вече отразените действия, без повторно въвеждане и без създаване на допълнителна отчетна тежест.

Показателите трябва да бъдат проверени с участието на съдии от различни нива и специализации. Бих подкрепил пилотното им прилагане и периодичното им преразглеждане според установените разминавания между отчетената и действителната работа. Всеки съдия трябва да може да се запознае с данните за собствената си натовареност и да посочи неточности.

За мен тази информация трябва да служи преди всичко за управление и подкрепа, а не да се превръща в самостоятелен показател за качество или в основание за механично сравняване на производителността.

Освобождаване на съдията от ангажменти по движението на делата, когато не изискват преценка по правото

Бих настоявал първо да бъдат установени процесите, които отнемат време, без да допринасят съществено за правораздаването. Въз основа на този анализ бих предложил мерки в три направления.

- Законодателни - преглед на повтарящите се производства и действия, при които е възможно опростяване, отпадане на дублиращи задължения или прехвърляне на

несвойствени административни функции, без ограничаване на достъпа до съд и процесуалните гаранции. Бих подкрепил и подходящи доброволни способи за разрешаване на спорове, когато те могат да спестят ненужно съдебно производство. Конкретните предложения трябва да бъдат придружени с оценка на очаквания ефект върху работата.

➤ Технологични - развитие на ЕИСС като средство за облекчаване, а не за усложняване на работата: еднократно въвеждане и многократно използване на данните, автоматизиране на рутинни операции, обмен с други информационни системи и подобряване на електронния достъп до материалите. Приоритет бих дал на функционалностите, които спестяват най-много време на съдиите и служителите, определени след пряка обратна връзка от тях. ЕИСС следва и да предвиди механизми, предотвратяващи грешки.

➤ Организационни - осигуряване на необходимите съдебни служители и съдебни помощници, ясно разпределение на задачите и освобождаване на съдията от дейности, които не изискват лично упражняване на правораздавателни правомощия. Бих подкрепил обмен на работещи практики между съдилищата, без механично налагане на еднакъв модел при различни условия.

Справедливо разпределение между съдиите и съдилищата

Предлагам вместо към формално изравняване на общата натовареност на съдилищата да се насочим към справедливо разпределение на работата според реалната индивидуална натовареност на съдиите и обективните условия за нейното изпълнение.

Съдиите са тези, които осъществяват съдебната власт. Разтоварването на съд с висока средна натовареност чрез претоварване на отделни съдии в друг съд не решава проблема. Поради това всяка мярка трябва да бъде предшествана от оценка на последиците както за изпращащия, така и за приемащия съд и за конкретните съдии.

Отчитането на индивидуалния капацитет не трябва да означава, че по-бързо работещият съдия автоматично получава все повече дела. Бих настоявал за предварително определени, проверими показатели, отчитащи сложността на работата, неприключилите дела, специализацията и останалите служебни ангажменти, при запазване на случайния принцип на разпределение и законовите правила за компетентност.

При траен дисбаланс бих поставил на първо място кадровото обезпечаване, своевременното попълване на свободните длъжности и необходимата административна подкрепа. Временните мерки трябва да имат ясна цел, срок и оценка на резултата. Когато преразпределението на работа изисква законодателна промяна, бих подкрепил конкретно предложение след анализ на ефекта върху специализацията, достъпа до правосъдие и натовареността на приемащите съдии.

Конкретни действия и проследяване

Като член на ВСС бих предложил:

1. Единен анализ на натовареността, кадровата обезпеченост и основните затруднения в работните процеси, изготвен с участието на съдиите.
2. План за свързване на данните от ЕИСС с модулите за измерване на натовареността и случайно разпределение, с конкретни етапи, отговорници и техническа проверка на изпълнимостта.

3. Пилотно прилагане на усъвършенстваните показатели в съдилища с различен профил.
4. Приоритетен пакет от законодателни, технологични и организационни мерки според очакваното намаляване на ненужната работа.
5. Периодично проследяване дали мерките действително намаляват индивидуалната претовареност и натрупването на неприключили дела.

За успех бих приел не само подобрене на средните статистически показатели, а повече време за същинската правораздавателна работа, ограничаване на трайната претовареност и по-добри условия за качествено и своевременно решаване на делата.

2.2. Какъв контрол ще въведе Съдийската колегия върху създаването и промяната на групите дела и коефициентите на натоварване? (Съюз на адвокатите в България)

Бих предложил Съдийската колегия да въведе единни изисквания за обосноваване, документиране и проследяване на създаването и промяната на групите дела и параметрите на натоварване, в рамките на законовите си правомощия и при зачитане на съдийското самоуправление.

Необходимо е да се разграничат групите за случайно разпределение, коефициентите за тежест на делата и процентите на участие на отделните съдии. Те имат различно предназначение, но съчетаното им действие определя действителното разпределение на работата. Затова контролът не трябва да се ограничава до формалното наличие на правила, а да обхваща основанията за настройките и последиците от тях.

Бих настоявал всяко създаване или изменение на група и всяка промяна в участието на съдиите да имат ясна обосновка: какъв проблем се решава, въз основа на какви данни и какъв ефект се очаква върху индивидуалната натовареност. Следва да бъдат проследими участието на общото събрание, приетото решение и последващото му техническо изпълнение. Промените трябва да се документират така, че да е установимо кой, кога и на какво основание ги е извършил.

Предлагам периодичен анализ на действителния резултат от разпределението, както и целева проверка при сигнали или необясними отклонения. Предмет на оценка трябва да бъдат необоснованото раздробяване на групи, включването или изключването на съдии без достатъчно мотиви, честите промени и устойчивото натрупване на несъразмерна работа при отделни съдии. При установен проблем следва да се изиска обяснение и да се предприемат действия по компетентност за неговото отстраняване.

По отношение на коефициентите за тежест бих предложил периодична проверка дали те отразяват реалната работа по съответните категории дела. Усъвършенстването на ЕИСС и обменът на данни с модул „Натовареност“ трябва да позволят автоматизирано отчитане на относимите процесуални действия и обстоятелства, без допълнителна отчетна тежест за съдиите.

Технологичното решение не премахва необходимостта от контрол. То трябва да осигури по-надеждна основа за него - чрез проверими данни, проследими настройки и възможност за корекция при несъответствие между отчетената и действителната натовареност. Преди общото прилагане бих подкрепил пилотно изпитване с участието на съдии от различни съдилища и специализации.

За мен критерият за успех е дали разпределението създава условия за справедлива и поносима индивидуална натовареност. Не бих приел подобряването на средните показатели за съда за достатъчен резултат, ако то прикрива претоварване на отделни съдии.

Мерки за насърчаване на участието на съдиите в общите събрания. (съдия Андрей Георгиев)

Вярвам, че пълноценното участие в управлението на общите дела произтича от убеждението, че личният принос има значение и може да доведе до конкретен резултат. Затова не бих се ограничил до насърчаване на присъствието, а бих работил за организация, която позволява на съдиите действително да участват във формирането на решенията.

Бих обърнал особено внимание на способността на административния ръководител да създава такава среда — да поставя своевременно въпросите за обсъждане, да предоставя необходимата информация, да изслушва различните позиции и да не представя предварително взетото решение като предмет на колегиален избор.

Като конкретни мерки бих предложил:

- предварително събиране на предложения от съдиите за дневния ред и проследимост на тяхното разглеждане;
- своевременно предоставяне на материалите и ясно формулиране на въпросите, по които се очаква решение;
- насрочване и организация на заседанията, съобразени със служебните ангажменти на съдиите;
- равна възможност за участие в обсъждането и уважително отношение към несъгласието;
- възможност желаещите съдии да участват в подготовката на конкретни предложения, включително чрез малки работни групи;
- ясно формулирани решения с отговорници и срокове, когато това е приложимо;
- периодична информация за изпълнението и мотивирано обяснение, когато прието решение не може да бъде осъществено.

Като член на ВСС бих подкрепил обмена на работещи практики между съдилищата и подготовката на административните ръководители за организиране на обсъждания, работа с различни позиции и преодоляване на конфликти.

Бих търсил и пряка обратна връзка от съдиите дали общото събрание е място за действително обсъждане и влияние върху общите въпроси.

За мен мярката за успех не е само броят на присъстващите, а дали съдиите поставят въпроси, предлагат решения и виждат как приносът им се отразява върху работата на съда.

Реформа на съдебната карта. (Съюз на съдиите в България)

По принцип смятам, че когато съдът е необходим за местната общност, той следва да остане в общността. От срещите ми по места си давам сметка, че кадровото обезпечаване на малките съдилища е проблемно. Чух обаче различни идеи, мотивиращо ме да предложа

по-широка автономност на окръжния съд при определяне подхода за кадровото му обезпечаване.

Предвид нивото на технологично развитие смятам за възможно усвояване на наличен капацитет у съдии в малък съд чрез преразпределение на дела.

В случай че окръжният съд не разполага с ресурс да обезпечи кадрово малък съд, струва ми се възможно присъствието на съда да на удобното за страните място да бъде осигурено чрез видеоконференция.

Ресурси, материален статут и условия на труд

1. Водещи теми за материалния статут: бюджет, сгради, партньорство с другите власти, критерии за заплатите, средства за облекло, 13-та заплата, обезщетение от 20 заплати, изисквания към застраховките, програма за съдийско благополучие (стрес и прегаряне)? (Асоциация на съдиите жени в България)

Всяка от посочените теми намирам за важна. Бих ги обединил около три водещи приоритета: подходящи условия за работа, предвидим и справедлив материален статут и професионално благополучие на съдиите.

Особено значение отдавам на действията, които ВСС може да предприеме в рамките на собствените си правомощия. Сред тях поставям програма за съдийско благополучие, която да не се изчерпва с индивидуална психологическа помощ, а да включва управление на натовареността, ограничаване на ненужната административна работа, подобряване на работната среда и превенция на стреса и професионалното прегаряне. Съдийската колегия трябва да има активна роля в подготовката и проследяването на тези мерки.

По отношение на възнагражденията бих работил за ясни, предвидими и прозрачни правила и за обоснована позиция на Съдийската колегия пред компетентните органи. Бих разграничил основното възнаграждение от допълнителните плащания и останалите елементи на материалния статут, така че всеки от тях да има ясно предназначение и условия за предоставяне. Средствата за облекло, допълнителното годишно възнаграждение, обезщетенията и застрахователното покритие следва да бъдат разгледани като части от последователна политика, а не като отделни ежегодни решения.

Сградният фонд, сигурността и техническото обезпечаване също трябва да бъдат предмет на планиране според действителните потребности и риска, с ясни приоритети и отчетност за разходваните средства.

Бюджетното обезпечаване и необходимите законодателни промени изискват устойчиво партньорство с другите власти, основано на безусловно зачитане на независимостта на съдебната власт. Отговорността на ВСС е не само да настоява за повече средства, а да обосновава потребностите с данни, да предлага конкретни решения и да показва как предоставеният ресурс подобрява условията за качествено и своевременно правораздаване.

2. Справедливост и предвидимост на възнагражденията (БИПИ)

Не бих определил разликите във възнагражденията като прекомерни или справедливи единствено въз основа на заеманото инстанционно ниво. Необходима е съпоставка на действителните размери и на основанията за разграничението.

Приемам, че различията във функциите, отговорността и необходимата професионална подготовка могат да обосноват разлика в заплащането. Същевременно не намирам за оправдано нивото на съда да се превръща в единствен израз на професионалната стойност на съдията. Работата в районния съд има самостоятелна значимост, а професионалното признание не трябва да предполага непременно преминаване към по-горна инстанция.

Бих подкрепил анализ дали съотношенията във възнагражденията отразяват убедително различията във функциите и дали осигуряват достойна и привлекателна професионална реализация на всички нива. Отделно трябва да бъдат разгледани основната заплата и допълнителните плащания, така че предназначението и условията за всяко от тях да са ясни.

Подкрепям основните принципи и гаранции за определяне на възнагражденията да бъдат законово установени. Конкретизирането им трябва да става по прозрачни, предвидими и обективно обосновани правила, а не чрез ежегодно договаряне или индивидуална преценка.

Не бих подкрепил механизъм, който превръща заплащането в средство за въздействие върху съдията или го обвързва механично с броя приключени дела. Целта е независимост, предвидимост и справедливо професионално признание.

3. Как да се промени възнаграждението и квалификацията на служителите? (съдия Андрей Георгиев)

Смятам, че възнаграждението и квалификацията на съдебните служители трябва да бъдат разглеждани като свързани елементи на политика за привличане, развитие и задържане на компетентни хора. Промените следва да се основават на анализ на действителните функции, отговорности и натовареност, с участие на самите служители.

По отношение на възнаграждението бих работил за ясни и предвидими правила, които осигуряват съпоставимо заплащане за съпоставима работа и отчитат различията в сложността, отговорността и необходимата квалификация. Бих предложил преглед на длъжностните характеристики и съответствието им с реално изпълняваните задачи. Не намирам за оправдано еднакво наименование на длъжността да прикрива съществени различия в работата, нито сходни функции да се заплащат различно без обективно основание.

Допълнителното възнаграждение трябва да има прозрачни основания и да отчита конкретен принос и качество, без да се превръща в средство за лична зависимост от ръководителя. За мен устойчивата политика по заплащането не може да се замества с непредвидими допълнителни плащания.

Повишаването на квалификацията трябва да бъде съобразено с конкретната длъжност и установените практически потребности. Бих подкрепил въвеждащо обучение и наставничество за новопостъпилите, както и периодично обучение при промени в нормативната уредба, организацията и информационните системи. Приоритет бих дал на работата с електронни дела, точността на въвежданите данни, защитата на информацията и общуването с гражданите.

Обучението трябва да бъде практически насочено и достъпно, с осигурено време за участие. Резултатът следва да се оценява не само чрез удостоверение, а чрез по-самостоятелно и качествено изпълнение на задачите. Придобиването и действителното прилагане на по-висока квалификация трябва да откриват предвидими възможности за професионално развитие и съответно заплащане.

Като член на ВСС бих предложил съвместен преглед на правилата за възнагражденията, длъжностните изисквания и потребностите от обучение. Целта ми би била не просто увеличение на разходите или броя обучения, а по-добри условия за служителите и по-качествена административна подкрепа за правораздаването.

4. Ще отчитате ли мнението на съдебните служители за възнагражденията, придобивките и осигуряването? (Асоциация на съдиите жени в България)

Да. Съдебните служители имат съществен принос за пълноценното функциониране на съдебната система и следва да участват реално в обсъждането на решенията, които засягат техния труд и материален статут.

Бих настоявал предложенията за промени във възнагражденията, придобивките и осигуряването да се обсъждат предварително със съдебните служители и техните представители. За мен отчитането на мнението им означава не само да бъдат изслушани, а предложенията им да бъдат разгледани по същество и да получат ясна обратна връзка кои са приети, кои не и по какви причини.

5. Норми за условия на работното място – запознат ли сте с нормите на Инспекция по труда, трудовата медицина и по безопасност на труда по темата за условия на работното място - осветеност, шум, самостоятелна площ и според Вас колко души - съдии/служители, могат да работят в кабинет от 20 кв. м? (Асоциация на съдиите жени в България)

Запознат съм с основните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд и смятам, че прилагането им трябва да се основава на оценка на конкретното работно място, а не само на формално съотношение между площ и брой работещи. Приложимите правила изискват достатъчни площ и въздушно пространство, свобода за движение, подходящо осветление, ограничаване на смущаващия шум и ергономично организирани работни места.

Не бих определил нормативно допустим брой работещи в кабинет от 20 кв. м само въз основа на квадратурата. За съдии, чиято работа предполага продължителна концентрация, бих предпочел в такъв кабинет да работят до двама души, като това е моя управленска преценка за подходящи условия, а не твърдение за законово установен максимум. За служителите също е необходима оценка според конкретната дейност, оборудването и организацията на работа.

Бих настоявал решенията за настаняване да бъдат подкрепени с оценка на риска, експертно становище и необходимите измервания, с участие на службата по трудова медицина и обратна връзка от работещите. За мен критерият не е колко бюра могат да се поберат, а дали помещението позволява безопасна, спокойна и пълноценна работа.

6. Какво смятате да направите с администрацията на ВСС - адекватни ли са нейната численост и заплащане и какви мерки могат да се предприемат за повишаване качеството на работата ѝ? (съдия Андрей Георгиев)

Бих предложил функционален анализ на администрацията на ВСС като средство за установяване на необходимите функции, действителната натовареност и качеството на резултата.

Анализът трябва да разграничи утвърдените и заетите длъжности, да оцени разпределението на работата и експертния капацитет и да установи дублиращи се функции, ненужни съгласувания и дейности, които могат да бъдат автоматизирани. Необходимо е да се оцени и ефектът от вече извършвани структурни промени.

Особено значение отдавам на резултата от работата: дали материалите за решенията на ВСС са пълни, точни и своевременно подготвени, дали съдържат необходимия анализ и дали администрацията предоставя полезна подкрепа на съдилищата. Бих включил обратна връзка както от членовете на Съвета, така и от съдиите и съдебните служители, които взаимодействат с администрацията.

По отношение на заплащането не мога да се ангажирам с конкретен извод. Бих поискал обобщена информация за основните и допълнителните възнаграждения по категории длъжности и бих ги съпоставил с необходимата квалификация, отговорността, натовареността и възможността за привличане и задържане на компетентни служители. Бих настоявал за ясни и прозрачни основания за допълнителното възнаграждение, свързани с конкретен принос и качество на работата.

Въз основа на анализа бих предложил конкретен план:

- преразпределяне или обединяване на функции там, където има дублиране;
- укрепване на недостатъчния експертен капацитет;
- автоматизиране на рутинните операции; обучение и ясни стандарти за подготовката на материалите.

Както промените, така и възможностите за автоматизация на рутинни дейности следва да бъдат обсъдени и със служителите, които най-добре познават ежедневните затруднения.

За всяка мярка трябва да има отговорник, срок и показател за резултат.

Целта е структуриране на администрация, която с обоснован ресурс осигурява по-качествени решения на ВСС и намалява административната тежест върху съдилищата.

Квалификация на съдията и участие на гражданите

1. Мерки за подобряване на квалификацията на съдиите и дейността на НИП. (съдия Андрей Георгиев)

Смятам, че повишаването на квалификацията трябва да бъде свързано с конкретните професионални потребности на съдията и да има пряка приложимост в работата му. Не бих

оценявал резултата само по броя проведени обучения и участници, а преди всичко по това дали обучението помага за разрешаването на действителни затруднения.

Бих предложил програмите на НИП да се основават на системна обратна връзка от съдиите, предложения на общите събрания и анализ на повтарящите се практически проблеми. Необходимо е да се отчитат специализацията, професионалният опит и потребностите при преминаване към нова материя или инстанция.

Предпочитам обучения, основани на конкретни казуси, обсъждане на различни правни разрешения и практически упражнения, пред преобладаващо лекционното представяне на нормативната уредба. Обучението трябва да развива способността за аргументиран избор, без да налага задължително разбиране по спорни правни въпроси.

Наред с правните знания бих подкрепил развиването на умения за анализ на доказателства, ясно мотивиране, управление на съдебното заседание и делопотока, общуване с уязвими участници, разпознаване на етични рискове и работа с цифровите инструменти. За административните ръководители са необходими и практически умения за организация, диалог, управление на конфликти и подкрепа на съдийското самоуправление.

Достъпът до обучение трябва да е реален и за най-натоварените съдии. Бих настоявал за своевременно планиране, прозрачни правила при ограничен брой места и организация на работата, която позволява участие. Бих подкрепил надграждането на кратките дистанционни формати, регионалното обучение и достъпните електронни материали, без те да изместват необходимото непосредствено професионално общуване.

За подобряване на дейността на НИП бих предложил последваща оценка на практическата полезност на обученията, а не само анкета непосредствено след тях. Подборът и подготовката на преподавателите трябва да отчитат както професионалната им компетентност, така и способността им да обучават възрастни и да организират съдържателна дискусия.

Бих насърчил и устойчивия колегиален обмен — наставничество, тематични професионални общности и споделяне на добри практики. За мен квалификацията е непрекъснат процес на професионално развитие, а не натрупване на удостоверения за участие.

2. Как да се стимулират подборът и мотивацията на съдебните заседатели? (съдия Андрей Георгиев)

Смятам, че мотивацията на съдебните заседатели започва с разбирането за смисъла на тяхното участие. Те трябва да бъдат привличани като граждани със самостоятелна преценка и отговорност, а не като формално допълнение към съдебния състав.

За привличане на подходящи кандидати бих подкрепил по-активно публично представяне на функцията - какви отговорности предполага, каква ангажираност изисква и какви условия се осигуряват за изпълнението ѝ. Информацията трябва да достига до широк кръг граждани, а не само до хора, които вече познават процедурата.

При подбора бих поставил акцент върху почтеността, независимостта, чувството за отговорност, способността за изслушване и аргументирана преценка. Бих подкрепил прозрачни изслушвания и мотивирана оценка на кандидатите, без да се превръщат в изпит по право. Съществено е да се установят както разбирането за функцията, така и реалната готовност за нейното изпълнение.

След избора бих обърнал особено внимание на практическата подготовка: работа с материалите по делото, оценка на доказателствата, презумпция за невинност, безпристрастност, основания за отвод и опазване на тайната на съвещанието. Полезни биха

били практически казуси и симулации, допълвани с кратки опреснителни обучения и възможност за поставяне на общи въпроси извън обсъждането на конкретни висящи дела.

За поддържане на мотивацията са необходими предвидима организация, съвременно уведомяване за заседанията, подходящ достъп до материалите и условия за подготовка. Бих предложил да се проучат и практическите пречки пред участието - възнаграждение, разходи, съвместяване с основната работа, а и при установени недостатъци - да се подготвят конкретни организационни или нормативни решения.

Особено важно е отношението в самия съдебен състав. Съдебният заседател трябва да разполага с действителна възможност да задава въпроси, да изложи становище и да изрази несъгласие. Подготовката трябва да укрепва самостоятелната му преценка, а не да го приучава да следва мнението на професионалния съдия.

Като член на ВСС бих подкрепил системно събиране на обратна връзка от съдебните заседатели и съдилищата.

За мен успехът не е само запълването на необходимия брой места, а привличането и задържането на подготвени и отговорни граждани, които виждат реалния смисъл на своя принос.

Електронно правосъдие и информационна сигурност

1. Оценка за съответствие на информационните системи на изискванията за сигурност и как да се проверят, съответно подобрят? (съдия Андрей Георгиев)

Като член на ВСС бих предложил първо да бъдат обобщени наличните одитни доклади, констатираните уязвимости, предприетите мерки и доказателствата за тяхната ефективност. Бих поискал ясна информация кои препоръки са изпълнени, кои остават неизпълнени и защо, кой отговаря за тях и какъв риск продължава да съществува.

Въз основа на този преглед бих предложил независима експертна проверка на евентуално непроверените области, съществените промени и системите с най-висок риск. Заданието трябва предварително да определя приложимите нормативни изисквания, техническите критерии, обхвата на проверката и доказателствата, чрез които ще се установява съответствието.

Проверката следва да обхваща поне:

- правата за достъп - кой може да вижда, въвежда, променя и извлича информация, включително достъпа на администратори и външни изпълнители;
- проследимостта на действията и защитата на записите за тях от неправомерна промяна;
- защитата срещу загуба, подмяна и неразрешено разкриване на данни;
- сигурността на обмена между системите и на използваната инфраструктура;
- резервните копия и действителната възможност за възстановяване на работата;
- управлението на обновяванията, уязвимостите и достъпа на доставчиците;
- готовността за разпознаване, ограничаване и разследване на инциденти.

Не бих се ограничил до преглед на документи. Необходими са разрешени и предварително планирани технически изпитвания, включително тестове за проникване и възстановяване от резервни копия, организирани така, че да не застрашават реалните дела, данните и работата на съдилищата.

При установени слабости бих настоявал за план с приоритети според риска, конкретни отговорници, срокове и необходим ресурс. Отстраняването трябва да бъде потвърдено с повторна проверка, а не само с декларация на изпълнителя. При непосредствен риск следва да се предприемат и временни защитни мерки до окончателното решение.

Наред с техническата защита бих подкрепил практически обучения за съдиите и служителите, ясен ред за съобщаване на подозрителни събития и предварително определени отговорности при инцидент. Изискванията за сигурност трябва да бъдат съобразени с действителния работен процес, така че да не създават ненужни затруднения и стимули за заобикаляне на правилата.

Бих настоявал за периодична отчетност пред ВСС и публична обобщена информация за извършените проверки и изпълнените мерки, без разгласяване на технически подробности, които биха могли да улеснят злоупотреба. Ще търся като резултат доказуемо намаляване на риска и надеждна работа на системите.

2. Проблеми пред въвеждането на електронно правосъдие и подобряване на инструментите. (съдия Андрей Георгиев)

Оценка на ВСС и предлагана промяна

1. Становището за дейността на досегашния ВСС с примери - подкрепяно и неподкрепяно решение, по направления (Съюз на съдиите в България):

- 1.1. защита на независимостта на съдебната власт и нейния авторитет:

Подкрепям приемането през 2018 г. на Стандартите за независимостта на съдебната власт. Те дават основа за разпознаване на рисковете и за последователна институционална позиция.

Критичен съм към разминаването между заявените стандарти и довеждането на конкретните проверки до резултат. Пример е работата на комисията по случая „Мартин Божанов - Нотариуса“: събирането на материали и предоставянето им не заместват възложен анализ и ясното посочване на последващите действия. Подкрепям публичността на наличната информация, но не приемам тя да бъде представяна като свършена работа.

Според мен авторитетът на съдебната власт се защитава чрез независимо поведение и убедително изясняване на съмненията, а не чрез отказ от обсъждането им.

- 1.2. защита на съдиите от натиск (вътрешен и външен):

Подкрепям създаването на механизма за действие на Съдийската колегия при засягане на независимостта и опит за натиск. Подкрепям и конкретните решения за институционална защита, например позицията от 19.09.2025 г. по повод медийни

публикации, послания на представители на парламентарно представени политически партии и реакции на гражданското общество по съдебни дела с висок обществен интерес.

Не намирам обаче публичната позиция сама по себе си за достатъчна защита. Критиката ми към съществуващата рамка е липсата на цялостно уреден подход за оценка на риска, индивидуална подкрепа и последващо проследяване на ефекта. Бих работил за надграждане на механизма с такива мерки особено при вътрешно институционален натиск.

1.3. осигуряване на прозрачно и предвидимо кадрово развитие на съдиите:

Подкрепям провеждането и довеждането до реални назначения на конкурсите. Като положителен резултат отчитам назначенията по конкурса за Гражданската колегия на ВКС, обявен през април 2023 г., при който класираните 13 кандидати са назначени през 2024 г. и са встъпили през 2025 г.

Същата хронология обаче показва защо не бих оценявал кадровата дейност само по броя приключили процедури. Продължителността трябва да бъде предмет на самостоятелен анализ, с разграничаване на причините и отговорностите. Не подкрепям управление, при което професионалното развитие остава трудно предвидимо.

Бих настоявал за конкурси, основани на планиране, проследими етапи, своевременно отстраняване на организационните пречки и конкретна сравнителна обосновка на избора между кандидатите.

1.4. избор на председатели на съдилища и техни заместници:

Положително оценявам публичността на концепциите, въпросите към кандидатите и протоколите от общите събрания. Публикуваните материали по процедурите позволяват да се проследят както кандидатурите, така и обсъждането им в съответния съд.

Самото публикуване обаче не е достатъчно. Бих подкрепял избор, при който предпочитанието е обосновано чрез конкретни професионални и управленски качества и чрез ясно отношение към становището на съдиите. Не бих подкрепил избор, основан на общи положителни характеристики, без съпоставка между кандидатите и без отговор на съществените възражения.

Водещ за мен е принципът „пръв сред равни“: председателят трябва да организира и подкрепя работата, без да подменя независимостта. Да насърчава съдийското самоуправление и подпомага преодоляването на неизбежните затруднения в процеса на утвърждаването му. За ключово в тази насока виждам разпознаване на рационалното в мнението на малцинството и способност за адекватното му представяне пред мнозинството, вместо удобното безкритично възприемане на безкритично отношение у мнозинството.

При заместниците бих държал и на ясно определени функции и обоснована необходимост от съответната управленска структура.

Намирам за проблемно отклоняването от становището на общото събрание в подкрепа на определен кандидат, когато изборът на друг кандидат не е обоснован с

конкретни, обективно проверими и установени преимущества, относими към длъжността.

1.5. дисциплинарна отговорност на съдиите:

Подкрепям анализа на дисциплинарната практика във връзка с решението на ЕСПЧ по делото „Мирослава Тодорова срещу България“. През април 2024 г. Съдийската колегия е разгледала доклад за изпълнението му и е приела, че преобладаващата част от установените проблеми са отстранени. За мен тази оценка трябва да бъде потвърждавана и чрез последващата практика.

Като отрицателен пример посочвам решението от 1 септември 2020 г. за налагане на „забележка“ на съдия Мирослава Тодорова, отменено от петчленен състав на ВАС през декември 2021 г. Това е конкретно решение на настоящия състав на Съвета, което не подкрепям предвид съдебно установената му незаконосъобразност.vss.justice

Бих настоявал дисциплинарната отговорност да се основава на конкретни факти, еднакви критерии, индивидуална вина и съразмерност, без да се превръща в средство за въздействие върху професионална или съсловна позиция.

1.6. превенция на корупцията в органите на съдебната власт:

Подкрепям решението за създаване на комисия за установяване на факти и обстоятелства по случая „Мартин Божанов – Нотариуса“. Това е необходима институционална реакция на данните за възможни зависимости.

Не подкрепям оставането на работата на равнището на събрани материали и отчет за извършените действия, без завършен анализ.

За мен надлежната превенция изисква проверка на конкретни данни за зависимости и конфликти на интереси, защита на сигнализиращите, сезиране на компетентните органи и проследяване на резултатите. Броят на проверките не е достатъчен показател за ефективност. Всяко съмнение, подкрепено с конкретни данни, следва да бъде надлежно изяснено, а при установено нарушение - да се предприемат действия за търсене на съответната отговорност по предвидения в закона ред. Неизбежността на задълбочената проверка при конкретни данни за нарушение усилва възпиращия ефект на институционалната реакция.

1.7. обезпечаване на условия на труд на съдиите и на техните осигурителни и трудови права:

Подкрепям решенията за актуализиране размера на възнагражденията и за обезпечаване на материалния статут.

Според мен обаче размерът на възнаграждението макар и значим елемент при адекватната оценка на съдийски труд, не е достатъчен за осигуряване на необходимото благосъстояние. Необходимо е осигуряване и на подходяща работна среда, техническа и административна подкрепа и превенция на професионалното прегаряне.

Бих работил за свързване на тези въпроси в последователна политика с приоритети според действителните потребности. Не подкрепям подход, при който отделни плащания се представят като достатъчен отговор на неблагоприятна организация и трайна претовареност.

- 1.8. измерване на натовареността и мерки за нейното редуциране (законодателни, технологични, организационни), съответно изравняване натовареността в различните съдилища:

Подкрепям усилията за диференцирано измерване на натовареността и актуализиране на правилата. Необходимо е работата да се оценява според тежестта, а не само според броя дела.

Намирам за проблемно внедряването на технологично решение като самоцел, без доказана готовност и оценка на ефекта върху ежедневната работа.

Бих работил за автоматизирано извличане на надеждни данни, премахване на дублиращите операции и оценка на индивидуалната натовареност. Изравняването на средните показатели между съдилищата не е достатъчно, ако води до претоварване на конкретни съдии. Законодателните, технологичните и организационните мерки трябва да се оценяват по действително спестената ненужна работа.

- 1.9. реформа на съдебната карта.

Подкрепям необходимостта съдебната карта да бъде анализирана, както и обсъждането на различни решения със съдийската общност. Положително оценявам поставянето на „Модел 4“ за обсъждане в Съвета за партньорство.

Не бих подкрепил избора на модел като достатъчно основание за неговото общо прилагане. „Модел 4“ е избран с решения на Съдийската колегия от 19 януари 2021 г. и на Пленума от 18 февруари 2021 г.; моята подкрепа за реализацията на подобно решение би зависела от доказан ефект върху достъпа до съд, индивидуалната натовареност, специализацията и условията за работа.

Бих предпочел поетапни и проверими промени пред цялостно реструктуриране без достатъчна оценка на последиците. Целта не трябва да е постигане на определен брой съдилища пропорционално на броя на официално отчитаното население в малките градове, а устойчива организация на правораздаването при разумно обезпечен достъп за гражданите до правосъдие.

2. Отчетност и устойчивост на мандата на изборните членове

Смятам, че изборът от професионалната общност предполага постоянна отчетност пред нея, но не превръща члена на ВСС в изпълнител на задължителни указания.

Бих разграничил отговорността за нарушение от отзоваването поради загуба на доверие или несъгласие с конкретни решения. Не подкрепям механизъм, който позволява предсрочно прекратяване на мандата само защото членът е заел непопулярна, но обоснована позиция. Това би могло да създаде зависимост от текущи мнозинства и да обезсили личната му отговорност за преценка.

Ако се обсъжда възможност за отзоваване, тя трябва да бъде предмет на внимателна нормативна оценка и да се основава на ясно определени основания, проверими факти, право на защита и ефективен контрол. Не бих подкрепил въвеждането ѝ като общ инструмент за санкциониране на различното мнение.

Като непосредствени мерки бих предложил редовен публичен отчет за дейността, срещи със съдийската общност, проследимост на поетите ангажменти и мотивирано

обяснение на съществените решения. За мен устойчивият мандат и отчетността не са противоположности: първият защитава независимостта, а втората прави упражняването ѝ разбираемо и проверимо.

3. Оценка на участието на ВСС в Европейската мрежа на съдебните съвети.

Оценявам положително участието на ВСС в Европейската мрежа на съдебните съвети, включително работата по общите показатели за независимост, отчетност и качество и признанието за Единния портал за електронно правосъдие през 2025 г.

За мен обаче същественото е европейският обмен да води до конкретни положителни промени. Бих настоявал резултатите от проектите и проучванията да се обсъждат със съдиите и да се свързват с мерки, отговорници и последваща оценка. ВСС трябва да представя достоверно както постиженията, така и проблемите си и да използва Мрежата като среда за професионална съпоставка и взаимно учене. Мярката за успех е не броят участия и получени награди, а практическата полза за независимостта и качеството на правораздаването.

4. Оценка на начина на вземане на решения в настоящия ВСС и предлагана промяна. (Съюз на съдиите в България)

Оценката ми за начина на вземане на решения в настоящия ВСС е критична най-вече по отношение на обосноваването на избора, последователността на прилаганите критерии и проследяването на резултатите. Не поставям всички решения под общ знаменател, но смятам, че формалното спазване на процедурата и наличието на мнозинство не са достатъчни за убедителността на едно управленско решение.

За мен същественият въпрос е дали от обсъждането и мотивите може да се установи: какъв проблем се решава, въз основа на кои факти, какви възможности са разгледани и защо е предпочетена конкретната. При сходни случаи различният резултат трябва да бъде обяснен с относими различия, а не да остава съмнение за различен стандарт.

Бих работил за промяна в три свързани направления — подготовка, съдържателно обсъждане и отговорност за изпълнението.

На първо място, предложенията трябва да се основават на достатъчна и своевременно предоставена информация. Бих настоявал за проследимост на внесените въпроси — кога са постъпили, кой ги подготвя, кога ще бъдат разгледани и защо евентуално се отлагат. При значими организационни, кадрови и технологични промени бих изисквал оценка на очакваните последици и предварително обсъждане със засегнатите съдии и/или служители.

На второ място, обсъждането трябва да позволява реално влияние върху решението. Това предполага съществените възражения и предложените алтернативи да получават адекватен отговор. При конкурентни процедури бих настоявал за предпочитанието да се обосновава чрез конкретни, проверими проявления на предварително определените качества, а не чрез общи положителни характеристики. Бих отстоявал и ясни мотиви при отклоняване от становището на съответното общо събрание.

На трето място, решението трябва да бъде последвано от изпълнение и проверка на ефекта. При мерки, изискващи последващи действия, бих настоявал да се определят отговорници, срокове, необходим ресурс и показатели за резултат. Приемането на доклад за сведение или възлагането на задача не трябва да се превръща в край на институционалната ангажираност.

Като член на ВСС бих обосновавал собствената си позиция с конкретни факти и еднакви критерии. При недостатъчна информация бих предлагал допълването ѝ, а при необходимост - отлагане на решението. Ако установя необосновано различие или предимство, бих го посочил изрично и бих предложил отстраняването му. Не бих подкрепил решение, чието предпочитание не мога да обясня убедително, и бих настоявал същественият ми възражения да бъдат отразени.

Промяната, която търся, не е повече документи и по-дълги заседания, а по-добре подготвени, разбираемо мотивирани и последователно изпълнявани решения. За мен ВСС трябва да бъде оценяван не само по това какво е гласувал, а по това какво е подобрил в условията за независимо, качествено и своевременно правораздаване.

5. Известни модели на съдебни системи в ЕС с потенциал да се въведат в България. (Асоциация на съдиите жени в България)

Не бих предложил механично пренасяне на съдебната система на друга държава. Намирам за възможно взаимстване на конкретни решения, съвместими с българската конституционна уредба и с установените ни практически проблеми. За мен критерият не е дали даден модел се възприема като успешен другаде, а дали неговото адаптиране ще подобри независимостта, качеството и своевременността на правораздаването у нас.

Нямам непосредствена представа за различните модели. От извършено проучване с помощта на ИИ намирам за полезен нидерландският подход за структуриране на отношенията между съдебния съвет и съдилищата. Съветът има функции по бюджетиране, организационна подкрепа и общи политики, а управителните органи на съдилищата отговарят за собствената им организация. Съществена е ролята на централния орган да предоставя специализирана експертиза и да подпомага сътрудничеството, без да решава ключови за управлението на съдилищата въпроси вместо съдиите.

От този подход бих заимствал по-ясното разграничаване на отговорностите: ВСС да осигурява ресурс, експертна помощ и предвидими правила, а съдилищата да имат реално участие и отговорност при организацията на своята работа. Бих проучил и възможността общи административни услуги да се предоставят централизирано, когато това спестява дублиращи дейности и освобождава ресурс за правораздаване. Нидерландският опит включва национален център за административно обслужване и централизиране на определени управленски процеси.

За България бих търсил не подмяна на вече изграденото с поредна нова система, а развитие на надежден обмен на данни, еднократно въвеждане на информацията, пълноценна електронна преписка и намаляване на паралелната работа на хартия и в електронна среда. Предложените промени трябва да бъдат изпитвани с участието на съдиите и служителите и оценявани според действително спестената работа.

Бих проучил нидерландския опит и в съвместното стратегическо планиране между съдебния съвет и ръководствата на съдилищата. Той предвижда общи приоритети и последващо планиране на дейностите за тяхното изпълнение.

В нашите условия бих развил този подход чрез по-съществено участие на общите събрания при идентифициране на проблемите и определяне на мерките, ясни ангажименти на СК и периодична оценка на резултата. Националните приоритети трябва да се основават и на действителните потребности на съдилищата, а не само да им бъдат съобщавани за изпълнение.

Не бих заимствал отделен елемент без оценка на връзката му с останалата система. Например финансирането, обвързано с резултатите от дейността, е част от нидерландската организация, но при евентуално адаптиране бих настоявал то да не се свежда до брой приключени дела за сметка на тяхната сложност и качеството на работата.

Привърженик съм на подход основан на:

- установяване на конкретния проблем;
- подбор на подходяща чужда практика;
- проверка на правната и техническата ѝ приложимост;
- пилотно въвеждане и оценка преди разширяване.

За мен европейският опит е източник на решения, а не основание за реформа само заради самата реформа.

6. Как бихте постъпили, ако концепцията Ви стане неосъществима в следващия ВСС? (Съюз на съдиите в България)

Бих разграничил затруднението да се реализира определена мярка от невъзможността да се постигне целта, на която тя служи. За мен концепцията е обосновано предложение за управление, а не неизменен план, който трябва да бъде наложен независимо от обстоятелствата.

Най-напред бих изяснил причините - липса на подкрепа, недостатъчен ресурс, правни ограничения или слабост в самото предложение. Бих поел отговорност да представя идеите си ясно и конкретно: какъв проблем решават, какви действия изискват и какъв резултат се очаква. На възраженията бих отговарял по същество, а при обоснована критика - бих преразгледал предложението си.

Ако целта остава необходима, но избраният подход се окаже неприложим, бих търсил друго решение - поэтапно изпълнение, пилотно въвеждане, промяна в приоритетите или общо предложение с колеги, които споделят целта, но предлагат различни средства. Не бих настоявал непременно моят вариант да бъде възприет, ако има по-добре обоснован и изпълним.

Липсата на мнозинство сама по себе си не би ме отказала от защитата на дадена идея, но би изисквала да преосмисля аргументите, начина на представянето ѝ и възможностите за подкрепа. Същевременно не бих превръщал несъгласието в личен конфликт или в основание да се оттегля от общата работа.

Бих запазил принципите, върху които е изградена концепцията - независимост, съдийско самоуправление, почтеност и условия за качествено и своевременно правораздаване, при готовност да променям средствата за постигането им. Отговорността ми като член на ВСС би била не да реализирам концепцията си на всяка цена, а да подкрепя процеса на намиране на полезните възможности и да допринасям за реализацията на най-добре обоснованите и осъществими решения.

Личност на кандидата

1. Постигнали ли сте професионалните си цели и към какво бихте се стремили, ако не бъдете избран? (Асоциация на съдиите жени в България)

Не разглеждам възможното мое участие във ВСС като част от професионалната ми реализация. Разпознах съдийството като възможна сфера за моя професионална реализация, когато бях студент в трети курс. Оттогава изпитвам неприязън към всяка форма на несправедливост. Във фигурата на съдията ме привлече възможността лично да допринеса за тържество на справедливостта в обществото. Тази нагласа поддържа мотивацията ми и понастоящем в съдийската ми дейтелност. Същевременно обаче не мога да се абстрахирам от усещането за несправедливост в самата съдебна система. Инстинктивно се ангажирам с търсене на решение на множество проблеми - както засягащи ме пряко, така и относими към колеги. Този несвойствен за съдията ангажимент изисква допълнително усилие при ограничен ефект. Оттук произтича и трайният ми интерес за участие във ВСС. Намирам ролята на ВСС и СК за ключова за осигуряване на справедливост. Вярвам, че мога да допринеса за осезаемо оптимизиране на условията за труд, справедливо разпределение на ограничените ресурси и за изграждане на качествено различни колегиални взаимоотношения и на тази основа - на съдийска общност. Това е и актуалната ми професионална цел.

Очертаната цел за мен е актуална без оглед на резултата от изборите. През целия ми професионален път пряко съм се ангажирал с отстояване на справедливостта в съдебната система и търсене на решение на текущи проблеми, съпътстващи правораздавателната дейност. Докато съм част от съдебната система ще правя всичко по силите си, за да заздравявам нейните устои.

2. Допускали ли сте професионална грешка и как процедирахте? (Асоциация на съдиите жени в България)

Допускал съм професионални грешки. За мен е важно човек да не се защитава от неудобния извод, че е сгрешил, а да разбере в какво се състои грешката и какво следва да промени в подхода си. Когато съответната процедура позволяваше преразглеждане на постановления от мен акт, признавах допуснатия пропуск и предприемах предвидените от закона действия за отстраняването му. Когато грешката беше установявана при институционален контрол, анализирах причините за нея и преосмислях позицията си по съответния въпрос.

Досегът ми до медиацията и възстановителното правосъдие ми помогна да развия тази нагласа — да не избягвам проблема, да участвам в търсенето на решение и да поемам отговорност за последиците от действията си. В съдийската ми работа този опит намери израз в по-голяма самокритичност и готовност да преразглеждам собствените си изводи.

3. Най-значимото Ви лично действие за съдийската независимост. (Асоциация на съдиите жени в България)

За най-значимо свое лично действие в защита на съдийската независимост смятам [публичната позиция](#), която изразих през 2019 г. по повод реакцията на Съдийската колегия към

конкретен съдебен акт. Отстоях разбирането, че институционалната реакция трябва да се основава на факти, установени по надлежния ред, и да не създава впечатление за присъединяване към обществен натиск или за предварително формирана професионална оценка.

За мен значимостта на тази позиция е в публичното отстояване на границата между дължимата отчетност на съдията и недопустимото въздействие върху самостоятелната му преценка. Оценявам личния си принос не чрез постигната институционална промяна, а чрез ясно заявената позиция в защита на тази граница.

Персонални въпроси

Въпроси на Съюза на адвокатите в България

1. Определяте необоснования отвод като етичен проблем и предлагате ВСС да подпомага съдията при преценката на безпристрастността. Как ще гарантирате, че искане за отвод от страна или адвокат няма да се третира като злоупотреба с права?

Не съм сигурен че разбирам връзката на конкретния въпрос с изложената от мен позиция. Искането за отвод от страна на адвокат не би могло да се третира като злоупотреба с право, но апострофиране на съдебен акт с нови искания за отвод, провокирани от несъгласие със съдебния акт повдига въпроса дали адвокатът алармира за накърнена гаранция за безпристрастност от страна на съдията или използвайки формално предписана възможност на практика препятства развитието на производството. Затова и оценката за злоупотреба с права е винаги конкретна.

Под необоснован отвод разбирам отказ от разглеждане на делото без да е налице пречка за това. В тази връзка и ВСС е в състояние да инициира професионален дебат за оценка на обстоятелствата, засягащи гаранцията за безпристрастност. Намирам за удачно огласяване и на консолидираните в съдебната практика случаи, които не обосновават отвод. Публичността на тази информация от една страна би подпомогнала съдията да прецени конкретния случай, а от друга - да информира страните за установената граница на видима безпристрастност.

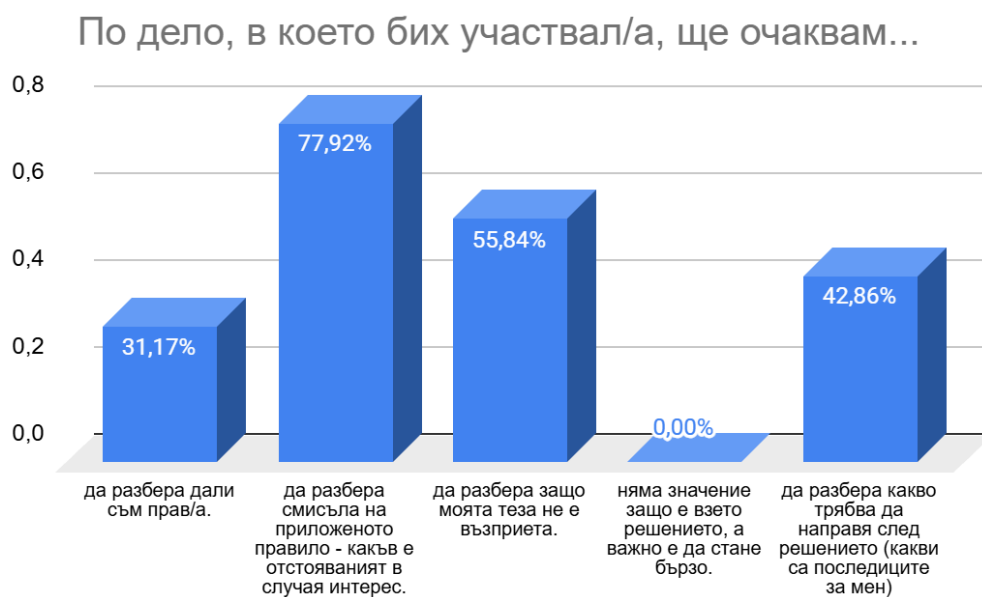
Известна ми е също така практика на испанските съдилища етичната комисия в съответния съд да осигурява нужната странична гледна точка за преценка на основанията за отвод/самоотвод. Намирам този подход за напълно приложим и у нас.

2. Как следва да се реши проблемът с необоснованите откази за отвод?

Смятам, че публичността на предложения регистър по т. 1 би допринесло за мотивиране на искане за отвод. От друга страна, консолидираното мнение, че определено обстоятелство обосновава нужда за оттегляне от разглеждане на делото би ангажирало съдията да се съобрази.

3. Справката на Инспектората сочи обезщетения за забавено правосъдие по седем заявления за дела, по които сте докладчик. Какви изводи правите?

Не подлагам на съмнение, че продължителността на производството е значима за страната, очакваща правосъдие. Въпросът как да бъдат съвместени качеството на решението и обещаната от закона срочност ме вълнува отдавна. В тази насока провокирах и участници в съдебно производство да споделят очакванията си от съдията. Анкетата не е представителна, но я намирам за показателна. Представям онагледен резултат за споделени очаквания към съда:

От диаграмата е видно, че най-много участници се обединяват около нуждата за изясняване смисъла на приложеното в техния случай правило - кой е отстояваният в случая интерес. Откроява се и очакване за обяснение основанията, послужили за отричане на поддържана теза по спора. Нито един от участниците в пилотното проучване не приоритизира бързината пред съдържанието на решението. Смятам, че именно в тази връзка и чл. 13 ГПК не фиксира срок, а изисква той да е разумен. Според мен разумът произтича от необходимото време, за да може съдията да разбере:

- какво се твърди;
- приложимата към случая правна рамка;
- какво се случило на практика в рамките на предписана от правилата процедура;
- да чуе и обсъди доводите на страните;
- да обясни решението според утвърдени правила.

Това е относимо към всяко възложено на съдията дело. Извън работата по очертаните правни въпроси стоят множество дейности по движение на делото. Всеки от тези ангажименти изисква време. Съсредоточаването върху конкретно дело осуетява възможността за разглеждане на останалите дела, също очакващи неговото внимание. Затова и поддържам теза, че делопотохът е споделена отговорност между съдията и съда.

Обобщено, от приложените протоколи оставам с впечатление, че фактът на изминалото време е счетен за достатъчен, за да ми се вмени във вина забавянето на делата. Инспекторът, изготвял съответния протокол, не констатира неефективни или неефикасни мои действия, които да са довели до неразумна продължителност на производствата. При тези обстоятелства не разбирам какво съм могъл да сторя различно по конкретните дела, но да не съм направил. Не става ясно и какви действия по други дела съм извършвал през същия период, дали и съответно по какъв начин съм бил подпомогнат организационно, за да предотвратя констатираното забавяне. Смятам, че при отсъствие на разпозната обективна възможност за администриране на делопотока, част от който се явяват и изследваните дела, изводът, че съм виновен за забавянето по гражданските дела и то до степен, довела до неразумно забавяне на цялото производство е необоснован. Смятам, че при оптимизация на процеса по администриране на делата с ограничаване участието на съдия до въпросите, относими към достъпа до съд, администрирането на делата ще бъде осезаемо ускорено.

Отчитам като свой пропуск забавянето при търговското дело. От самия протокол следва противоречие в практиката на въззивния съд досежно допустимостта на производството. Доколкото си спомням частичните прекратявания бяха резултат от поетапно представяни уточнения. Отчитам като своя грешка отлагане на разглеждане на делото. Надеждата ми да остане повече време, за да обърна нужното внимание не може да бъде оправдана.

В приложение представям коментар по всяко от изследваните дела.

4. Описвате масови отводи през 2020 г., „провокирани от множество дела и процесуални действия от адвокат“, и затруднения „за реализация на сигнална функция по Закона за адвокатурата“. Как ще гарантирате, че упражняването на процесуални права от адвокат няма да се третира като основание за сигнал до адвокатурата и като злоупотреба с право?

Конкретен повод за визираното писмо беше трайна практика на адвокат, представляващ друг адвокат, да приписва на различни съдии, постановили оспорван в случая акт престъпления и да ги свързва с нелегитимни структури. Вместо да сезира компетентните органи за проверка на съмненията си, депозираните по делото книжа демонстрират разгласяването им сред органи, които обективно не са в състояние да проверят изнесената информация. Практика на тези адвокати бе и да инициират множество производства, игнорирайки предходно разяснявана им несъстоятелност на подобни искания. Ефектът от тази практика доведе до разширяване броя на отвеждащи се съдии и то с аргумент поради невъзможността да съвместят администрирането на тези дела с останалите възложени им дела.

Като евентуален член на Висшия съдебен съвет бих инициирал среща с Висшия адвокатски съвет за съвместно разработване на механизъм за пълноценно противодействие на подобно поведение. Възприемам всеки сигнал като предвидено от правилата средство за проверка на обстоятелства, сочещи на допуснато нарушение. Не разбирам как отправен сигнал до орган, компетентен да провери изложените в сигнала обстоятелства и да предприеме предписаните от закона действия, застрашава процесуалните права на адвоката.

Досежно гаранциите моля съобразете дадения отговор на идентичен въпрос, отправен към всички кандидати.

Въпроси на Съюза на съдиите в България

1. Конкретни мерки за изграждане на механизъм за ранно установяване на рисковите фактори, периодична оценка на въздействието на натовареността и своевременна подкрепа?

Въпросът изисква специални знания. Отправна точка за изграждане на такъв механизъм виждам в изводите и препоръките от [Емпирично трудово-психологическо изследване на съдиите в България](#). По част от указаните направления има развитие от 2009 г. насам, но не го намирам за достатъчно. Остава нереализирана обаче задълбочената професио- и психограма на позицията “съдия” с всички, свързани с това диференциации според вид съд, специфика на разглежданите дела и пр. Както отбелязват експертите задълбоченото изучаване труда на съдията, научно обоснована разработка на професиограма (детайлно описание на функциите и измерване на тяхната продължителност) и психограма (детайлно описание на психологическите характеристики, необходими за успешното изпълнение на съдийската професия), рационализация на неговия труд, въвеждане на хигиенни нормативи за продължителност на работната седмица в това число и при осигуряване на гарантираните от Кодекса на труда право на периодично възстановяване, усвояване методи за управление и бюджетиране на времето на съдията.

При наличие на стандарт за безопасно натоварване, всяко трайно завишени разкрива риск от претоварване.

Белези за вредно въздействие на натовареността могат да бъдат:

Обстоятелство	Какво придава значение на забавянето
Отклонение от собствения предходен работен ритъм	Съдия, който при сходни условия е подготвял актовете сравнително устойчиво, започва трайно да изостава. Сравнението със самия него е по-информативно от изолирано сравнение с други съдии.
Затруднение не само по най-сложните дела	Отлагат се и актове по позната материя или с обичайна сложност, които преди не са създавали подобна трудност.
Нарастваща трудност при започване или завършване	Съдията многократно пристъпва към акта, но не успява да поддържа работата, да организира изложението или да приключи текста. Това заслужава изясняване, вместо автоматично да се нарича „нежелание за работа“.
Повече усилия при по-малък резултат	Работното време се удължава, работи се вечер и през почивните дни, но натрупването продължава и се съпровожда от усещане за изчерпване и безрезултатност.

Съпътстващи прояви	Заедно със забавянето се появяват раздразнителност, отдръпване, загуба на смисъл и повтарящи се изказвания „не мога да се справя“, „не успявам да започна“, „каквото и да правя, не напредвам“.
--------------------	---

Своевременната подкрепа предполага постоянен мониторинг и адекватна реакция при проявление на най-ранните симптоми за нарушение в работата или обичайното функциониране.

2. Какви следва да бъдат гаранциите, че механизмът по т. 1 няма да се превърне в допълнителна форма за наблюдение и оценяване на отделния съдия?

Смятам, че в контекста на задължението за осигуряване на безопасни условия на труд наблюдението, а и оценката на функционирането на отделния съдия не застрашава, а напротив, гарантира значим негов интерес.

Дължимата грижа обаче не следва да поставя в риск индивидуалната независимост на съдията. От тази гледна точка всяка форма на подкрепа следва да е предпоставена от неговото изрично съгласие и представена по начин, който да не внушава усещане за малоценност. Смятам за наложително обаче осигуряване на предпоставките за информиран и свободен избор.

3. Необходим ли е непосредствен ангажимент от ВСС за осигуряване на независима и поверителна професионална и психологическа подкрепа, предприемане на организационни мерки при установена прекомерна натовареност?

Определено да. Колкото повече тази подкрепа закъснява, толкова повече проблемът се задълбочава. Опитът показва, че пълноценната психологическа подкрепа изисква признание, че проблемът съществува. Затова и от ключово значение е как въпросът се комуникира с нуждаещия се от такава подкрепа.

Въпроси на Български институт за правни инициативи (БИПИ)

1. При разработването на представената от Вас концепция използвал ли сте система за генеративен изкуствен интелект или софтуер, базиран на големи езикови модели?

Да, използвал съм система с генеративен изкуствен интелект като помощен инструмент за търсене на информация, структуриране, обсъждане на алтернативни формулировки и критичен преглед на изготвени от мен текстове.

Използването на такъв инструмент не прехвърля авторската и професионалната отговорност. Поемам отговорността за възприетите тези, фактическите и правните твърдения и окончателната редакция. Не приемам генерирания отговор сам по себе си като доказателство за достоверност на информацията.

За мен е съществено да бъде прозрачен относно използваната помощ и да мога самостоятелно да обясня и защита всяко предложение, което представям като своя позиция.

2. Професионална среда за поставяне на проблем, подкрепа и обективна обратна връзка

Под такава среда разбирам организация на професионалните отношения, в която съдията може да заяви затруднение, несъгласие или риск, без това само по себе си да бъде възприемано като неспособност или нелоялност.

Отличителните ѝ характеристики са уважение към независимото убеждение, достъпна колегиална и експертна подкрепа, ясни правила за поверителност и обратна връзка, основана на конкретни факти, а не на лични оценки. Подкрепата не означава освобождаване от отговорност, а възможност проблемът да бъде разпознат и преодолян своевременно.

Не бих дал обобщаващ отговор, че такава среда изцяло съществува или отсъства. От срещите ми със съдии от различни съдилища разбирам за добри практики в тази посока.

За изграждането ѝ бих предложил доброволно наставничество (при постъпване на съдия, например) и колегиална консултация, достъп до поверителна етична и психологическа подкрепа, подготовка на административните ръководители за работа с различия и конфликти и реално участие на съдиите в общите събрания.

Бих разграничил консултацията от оценяването и контрола. Съдията трябва предварително да знае в какво качество търси помощ, кой ще има достъп до споделеното и какви са границите на поверителността. Без такава яснота създадената възможност може да остане неизползвана.

Мярката за успех е дали проблемите се поставят навреме и дали след това следват полезни действия, а не дали формално съществува звено или процедура за подкрепа.

3. Професионална удовлетвореност на съдиите в най-ниските нива

Не приемам работата в районния съд за белег на непълна професионална реализация, нито повишението като средство за признание. За мен е необходимо съдията да има възможност за развитие и признание включително и когато избира да остане на това ниво.

Бих разграничил стимулите за професионална удовлетвореност от обещанието за кадрово израстване. На първо място поставям поносимата натовареност, подходящата административна и техническа подкрепа, достойното възнаграждение и условията за пълноценна работа.

Наред с това бих подкрепил равнопоставен достъп до обучение, възможности за специализация и участие като преподавател, наставник или експерт според доказаните качества. Опитът на районните съдии трябва да има реално място при разработването на нормативни предложения, информационни системи и организационни промени.

Съществен стимул е и възможността да влияеш върху собствената си професионална среда. Затова бих работил за пълноценно съдийско самоуправление и видима обратна връзка какво се е променило вследствие на предложенията на съдиите.

Признанието трябва да се основава на конкретен принос - качествена работа, споделен опит и решения на практически проблеми, а не само на длъжност, публична видимост или готовност за поемане на още работа.

Решен съм да работя за преосмисляне ролята на районния съдия особено в т.нар. малки съдилища. Смятам, че близостта до хората особено на ниво районен съд открива допълнителни възможности за съдията в контекста на т.нар. "съд на общността" - близък до хората и разбираем за тях, който, при запазване на независимостта и безпристрастността си, създава условия за доброволно разрешаване на конфликти, възстановяване на отношенията и предотвратяване на повторното им възникване. Това не означава замяна на правосъдието със социална работа, а използване на подходящи форми на диалог, медиация и възстановително правосъдие в рамките на закона. Вместо наложена рамка на емоционално натоварено отношение, поради което и вещаещо последващо напрежение, страните могат да бъдат подкрепени да поемат контрола върху собствения си проблем и да намерят удовлетворяващо ги решение. Практиката показва, че участието в такава процедура допринася за развитие на умение за управление на конфликтни ситуации.

Намирам за полезно и преосмисляне на наложената без съдържателни аргументи забрана съдия да осъществява медиация. Това се практикува в други европейски държави и резултатите са впечатляващи. Вярвам, че такъв подход ще осигури качествено различно възприятие за съда като възможно място за подкрепа при намиране решение на проблемите вместо актуалния резултат - поставена точка на спора за съществуване на проблема.

Целта е оставането в районен съд да бъде възможен положителен професионален избор, а не да се преживява като усеждане за малоценност.

4. Свобода на изразяване и „недобросъвестна критика“

Под „недобросъвестна критика“ не разбирам острата, неудобната или отрицателната оценка за съда. Съдебната власт подлежи на обществено обсъждане, а критиката към нейни решения, организация и поведение е необходима част от отчетността ѝ.

Водещо за мен е разграничението между проверими фактически твърдения и оценъчни съждения. Несъгласието с правното разрешение или дори силно критичната оценка не трябва да бъдат представяни като натиск само поради своя тон. При преценката са съществени съдържанието, контекстът, фактическата основа и начинът на изразяване.

Повод за институционална реакция бих видял при конкретни заплахи, призови за разправа, сериозни обвинения без достатъчна фактическа основа или използване на лични данни за сплашване. Не бих извеждал недобросъвестност само от това, че авторът е политик или че критиката засяга авторитета на институцията.

Бих предпочел първоначалната реакция да бъде точна информация, обяснение на процедурата и мотивите и конкретно опровергаване на неверните фактически твърдения, доколкото това е допустимо. При заплаха или данни за нарушение следва да бъдат предприети съответните защитни действия.

Същевременно, когато критиката разкрива действителен проблем, отговорът трябва да бъде признаване и отстраняване на проблема, а не защита на институцията на всяка цена. Авторитетът на съда се укрепва и чрез способността му да приема обоснована критика.

Затова бих прецизирал използвания в концепцията израз: решаваща не е предполагаемата вътрешна нагласа на критикуващия, а конкретното съдържание на изявлението и наличието на основания за защитна реакция.

Vladimir
Grigorov
Valkov

Digitally signed
by Vladimir
Grigorov Valkov
Date: 2026.10.30
11:15:32 +02'00'

ПРИЛОЖЕНИЕ:

дело	период от време при мое участие	Обща продължителност на производството	време под мой контрол (г/м/д)	след 140 ГПК (г/м/д)	Коментар ИВСС	Мои коментари по идентифицирания проблем
41813/14	0:8:14	3 г. и 3 дни	0:4:7	0:1:22	Налице е забавяне на производството с повече от 1 година и 6 месеца над разумния срок.	<p>Продължителността на производството под мой контрол преимуществено касае администрирането на книгата.</p> <p>Тази процедура повдига въпрос за координацията в действията на съдия-докладчика и деловодителя на съдебния състав и обема на междувременно извършените процесуални действия по други възложени ми производства.</p>
13381/2013	2:1:5	2 г., 5 м. 7 дни	2:1:5	0:5:6	Определението по чл. 140 ГПК е постановено 1 година 5 месеца и 4 дни след изтичане на срока за представяне на отговор. По делото няма данни за причините за бездействието.	<p>Преобладаващата продължителност касае подготвителната фаза на процеса.</p> <p>Възниква въпроса за взаимодействието с деловодителя - кога делото е докладвано за изпълнената процедура по размяна на книгата.</p> <p>Забавянето не може да бъде обяснено с натовареността на състава.</p>

35620/2008	1:3:27	9 г. 6 м. 7 дни	1:3:27	0:8:15	<p>Делото се характеризира с известна фактическа и правна сложност. Относимото към мен забавяне касае единствено администриране на въззивната жалба.</p>	<p>След две нередовни процедури делото е решено в едно съдебно заседание.</p> <p>Продължителността на периода за изписване и обявяване на решението - 4 месеца и 5 дни, пряко зависи от актуалната натовареност на съдебния състав през този период.</p> <p>Констатираното забавяне при преценка редовността на въззивната жалба повдига въпрос както за междувременно извършваните действия от съдия-докладчика (натовареността), така и за координацията с деловодителя на състава. Според мен укоримото забавяне под контрола на съдията предполага редовна жалба, разменени книжа и своевременно докладвано дело. Извън контрола на съдията остава отчетената в случая обща продължителност по администриране от 6 м. и 11 дни.</p>
------------	--------	-----------------	--------	--------	--	---

5941/2006	4:8:18	12 г. 2 м. 26 дни	1:5:18	3:5:16	<p>Делото се характеризира с известна фактическа сложност.</p> <p>Макар делото да е насрочвано ритмично, проведени са 11 заседания, неизбежно довело до удължаване на производството пред тази инстанция.</p> <p>Отложено е за събиране на доказателства 8 пъти и 2 пъти поради нередовна процедура.</p> <p>Решението е постановено в 5 месечен срок.</p>	<p>Продължителността на производството основно обхваща фазата на съдебното дирене.</p> <p>Производството се развива при ГПК, отм. В първото съдебно заседание на 01.03.2007 г. е установена невъзможност за осигуряване правото на участие на ответници. Пречката е отстранена ефективно едва на 17.11.2008 г.</p> <p>Производството се развива без последващо въведеното концентрационно начало. Това до голяма степен предопределя отчетения голям брой на заседанията, които остават извън контрола на съдията.</p> <p>Броят проведени заседания, включително от въззивна инстанция, сочи на специфика в спора. ИВСС не констатира обективна възможност за ограничаване броя на заседанията.</p> <p>Решението е обявено след 4 м. и 5 дни като не са отчетени междувременно извършените действия по други дела.</p>
-----------	--------	-------------------	--------	--------	---	--

4263/1997	1:4:9	13 г. 10 м. 3 дни	0:6:5	1:2:14	<p>Производството е делбено и е определено като отличаващо се със значителна правна и голяма фактическа сложност.</p> <p>Относимата към мен констатация касае проведените две съдебни заседания, спряно производство по съгласие между страните на 22.11.2012 г. и възобновено на 17.01.2013 г.; приключило съдебно дирене на 20.03.2013 г. и отменен ход по същество на 31.07.2013 г. поради констатиран пропуск.</p>	<p>ИВСС не конкретизира обстоятелства, позволяващи съкращаване на времето на производството под мой контрол във фазата по извършване на делбата.</p> <p>Допуснатият пропуск, довел до отмяна хода по същество, обективно увеличава пречката.</p> <p>Значителен период от време обаче развитието на производството е пречатено от бездействието на страните да заплатят необходими разноси, довело и до внасяне на делото в архив. За меродавно при оценка приноса на съдията възприемам момента на констатираната пречка - 31.07.2013 г., а на съда (момента на съобщаване на задължението за сумата - неустановим от наличните данни по протокола)</p> <p>За изплащане на обезщетението е отчетена общата продължителност на двуфазно производство за делба.</p>
1541/2019	3:10:19	5 г. 7 м.	3:0:24	2:9:18	<p>Не организира концентрационното начало</p> <p>Насрочва о.с.з. 9 месеца след връщане на делото от ВКС.</p> <p>Постановява решение 3 месеца и 27 дни след едномесечния срок по чл. 235, ал. 5 ГПК.</p>	<p>Производството е съпроводено от неколнократно повдиган въпрос за надлежно упражняване правото на иск.</p> <p>Отчетените частични прекратявания намирам за показателни за специфика на спора, ангажираща допълнително внимание спрямо обичайно дело с подобен предмет.</p> <p>Отчитам неоправдано забавяне при насрочване на делото.</p>